

Karelia-ammattikorkeakoulu
Sosionomi (AMK)

Nuorten kokemuksia etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentelestä Covid-19 pandemian aikana

Anne Venjärvi
Niina Tikka

Opinnäytetyö, toukokuu 2022

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Tammikuu 2022
Sosionomi koulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijät

Anne Venjärvi
Niina Tikka

Nimeke

Nuorten kokemuksia etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentelystä Covid-19 pandemian aikana
Toimeksiantaja
Joensuun kaupungin nuorisopalvelut

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tehtävänä oli selvittää, minkälaisia kokemuksia nuorilla on ollut etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentelystä Covid-19 pandemian aikana. Minkälaisia kokemuksia nuorilla on käytetyistä kohtaamisen menetelmistä ja millaista on olla etsivän nuorisotyön asiakkuudessa sekä Covid-19 pandemian vaikutuksia nuoren elämässä. Selvitimme myös, mitä kehitysideoita nuorilla on etsivän nuorisotyön kehittämiseen.

Opinnäytetyö tehtiin laadullisena tutkimuksena ja aineisto hankittiin teemahaastatteluilla, joihin osallistui kuusi etsivän nuorisotyön asiakkuudessa olevaa nuorta. Haastattelusta saatu aineisto analysoitiin teemoittelulla.

Tulosten mukaan etsivät nuorisotyöntekijät olivat ohjanneet nuoria niin kasvotusten kuin video- ja teknologia välitteisesti. Nuorille ei ollut siinä eroa, kuinka ohjaaminen oli tapahtunut. Enemmän merkitystä nuorille oli siitä, että heidät oli osattu kohdata. Etsivän nuorisotyön monipuolisuus ja tärkeys nuorten elämässä korostui tuloksissa. Nuorilta tuli paljon kehittämisideoita etsivään nuorisotyöhön liittyen.

Kieli
suomi

Sivuja	48
Liitteet	2
Liitesivumäärä	3

Asiasanat

Etsivä nuorisotyö, korona, Covid-19, nuoret, ohjaus, nuoren kohtaaminen

THESIS
January 2022
Degree Programme in Social Services

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Authors
Anne Venjärvi
Niina Tikka

Title
Young People's Experiences Working With Outreach Youth Worker during the Covid-19 Pandemic
Commissioned by
City of Joensuu youth services

Abstract
The task of the thesis was to find out what kind of experiences young people have had working with outreach youth workers during the Covid-19 pandemic. What kind of experiences do young people have with the methods of encounter used and what it is to be a client of outreach youth work, as well as the effects of the Covid-19 pandemic on a young person's life. We also unraveled what development ideas young people have for the development of outreach youth work.

The thesis was conducted as qualitative research and the material was acquired through thematic interviews, which were participated by six young people in the clientele of outreach youth work. The material obtained from the interviews was analyzed by thematic analysis.

According to the results, the outreach youth workers had guided young people both face-to-face and using video technology. It did not make a difference to the young people how the guidance had been carried out. It was more relevant to the young people that there was knowledge how to face them. The versatility and importance of outreach youth work in the lives of young people was highlighted in the results. There were a lot of development ideas from young people how to develop outreach youth work.

Language Finnish	Pages Appendices Pages of Appendices	48 2 3
---------------------	--	--------------

Keywords
outreach youth worker, corona, Covid-19, young people, guidance, encountering a young person

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Nuorisotyö.....	6
2.1	Nuoruus	6
2.2	Sosionomi nuorisotyössä.....	7
2.3	Sosiaalipedagogiikka nuorisotyössä	8
3	Etsivä nuorisotyö	10
3.1	Etsivän nuorisotyön määritelmä.....	10
3.2	Nuori etsivän nuorisotyön asiakkaana	12
3.3	Etsivän nuorisotyön työmuodot.....	14
3.4	Sosiaalinen vahvistaminen etsivässä nuorisotyössä	15
4	Kohtaamisen menetelmät	16
4.1	Ohjaaminen	16
4.2	Vuorovaikutus ja dialogisuus	17
4.3	Verkko- ja teknologiavälitteinen ohjaaminen.....	19
5	Aikaisemmat tutkimukset ja opinnäytetyöt	21
5.1	Tutkimuksia nuorten kokemuksista korona pandemian aikana.....	21
5.2	Aikaisemmat opinnäytetyöt.....	22
6	Toimeksiantaja ja tutkimustehtävä.....	24
6.1	Etsivä nuorisotyö Joensuun kaupungissa.....	24
6.2	Tutkimuskysymykset.....	25
7	Opinnäytetyön toteutus ja menetelmät.....	26
7.1	Laadullinen tutkimus	26
7.2	Aineistonhankinta menetelmä.....	27
7.3	Aineiston käsittely ja analyysi	29
8	Tulokset	32
8.1	Kohderyhmä esittely	32
8.2	Nuorten kokemuksia kohtaamisen menetelmistä.....	32
8.3	Nuori etsivän nuorisotyön asiakkuudessa.....	34
8.4	Nuorten ajatuksia etsivän nuorisotyön kehittämiseen Joensuussa	37
8.5	Koronan vaikutus nuoren elämään	39
9	Pohdinta.....	41
9.1	Johtopäätökset	41
9.2	Luotettavuus ja eettisyys	43
9.3	Ammatillinen kasvu	45
9.4	Jatkokehitys mahdollisuudet ja hyödynnettävyys.....	47
	Lähteet.....	48

Liitteet

Liite 1 Haastattelurunko

Liite 2 Analyysipolku

1 Johdanto

Keväällä 2020 COVID-19-pandemia muutti yhteiskuntaamme mukautumaan uuteen tilanteeseen ja omaksumaan uusia toimintamalleja yhteiskunnan eri sektoreilla. Yksi näistä oli laajamittainen siirtyminen digitaaliseen toimintatapaan. Tämä on tuottanut digitaalisia toimintamalleja, jotka mahdollistivat elinkeinotoiminnan jatkumisen sekä julkisen ja kolmannen sektorin palveluiden tarjoamisen. Digitaaliset toimintamallit ovat korvanneet fyysistä kanssakäymistä ja osin lieventäneet taloudellisia menetyksiä. (Liikenne- ja viestintäministeriö 2020, 9.)

Epidemia vaikutti myös Joensuun etsivään nuorisotyöhön. Vuoden 2020 aikana Joensuun kaupungin Etsivien nuorisotyöntekijöiden ohjauksessa oli kaikkiaan 286 nuorta. (Parkki-tilasto 2021).

Etsivä nuorisotyö on nuoren ohjaamista tarvitsemiensa palveluiden piiriin, aitoa nuoren kohtaamista ja kuulemista nuorta mieltä painavissa asioissa. Poikkeusolojen vuoksi myös etsivä nuorisotyö siirtyi osittain etäpalveluihin, joissa nuoria kohdattiin ja ohjattiin verkko- ja teknologiavälitteisesti. Etsivässä nuorisotyössä työskentelee myös sosionomeja, jotka toteuttavat työssään tätä nuorisotyön muotoa, joka liikkuu myös sosiaaliohjauksen rajapinnoilla joustaen ja mukautuen asiakkaan tarpeisiin.

Opinnäytetyön tehtävänä oli selvittää, minkälaisia kokemuksia nuorilla on ollut etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentelystä Covid-19 pandemian aikana. Työssä tarkastellaan, minkälaisia kokemuksia nuorilla on käytetyistä kohtaamisen menetelmistä ja millaista on olla etsivän nuorisotyön asiakkuudessa sekä korona pandemian vaikutuksia nuoren elämässä. Lisäksi kysyttiin, mitä kehitysideoita nuorilla on etsivän nuorisotyön kehittämiseen. Opinnäytetyö tehtiin laadullisena tutkimuksena ja nuorten kokemuksia kysyttiin teemahaastattelulla. Halusimme haastattelujen avulla tuoda esille nuorten äänen ja heidän näkemyksensä etsivästä nuorisotyöstä Joensuussa.

2 Nuorisotyö

2.1 Nuoruus

Nuoruus käsitetään jopa kahden vuosikymmenen mittaiseksi jaksoksi elämässä. Tähän pidentymiseen on vaikuttanut niin puberteetin aikaistuminen ravitsemuksen parantuessa, että työelämän ja perhe perustamisen myöhästyminen. Myös koulutuksen pidentyminen ja elinkeinorakenteen muutos ovat vaikuttaneet nuoruuden pidentymiseen. Nuoruuden loppuna voidaan käsittää aikuisuuden roolien täytyminen, eli perhe- ja työelämän alkaminen. Näin nuoruuden voidaan käsittää jatkuvan yli 30-vuotiaaksi. Tätä vuosikymmentä voidaan kuvata nimellä myöhäisnuoruus tai varhaisaikuisuus. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2015, 143.)

Robert Havighurstin (1948) mukaan nuoruuteen liittyy useita kehitystehtäviä. Näitä ovat sukupuoli-identiteetin omaksuminen, luoda suhde toiseen sukupuoleen, koulutuksen saaminen, työ- ja perhe-elämään valmistautuminen sekä aatteellisen maailmankatsomuksen sisäistäminen. Myöhäisnuoruudessa tai varhaisaikuisuudessa kehitystehtäviä ovat elämänkumppanin valinta, perustaa perhe ja siirtyä työelämään. Näiden kehitystehtävien onnistuminen muokkaa pohjan hyvinvoinnille sekä myönteiselle kehitykselle elämässä. (Nurmi ym. 2015,149.)

Kaikilla ihmisillä on tarve kuulua johonkin ryhmään. Nuoren sosiaalinen yhteisö on pääsääntöisesti perhe ja ystäväpiiri. Varhaisnuoruuteen siirtyessä perheen merkitys jatkuu ilman suurta muutosta. Erityisesti nuoruuteen siirryttäessä suhde vanhempiin muuttuu nuoren itsenäistyessä ja viettäessä enemmän aikaa ikäistensä kanssa. (Brown 1990, 148.) Siirtyessä varhaisnuoruudesta keskinuoruuteen, päätösvalta omaan elämään lisääntyy huomattavasti. (Collins & Laursen 2004, 148).

Nuoruudessa ikätovereiden merkitys korostuu verrattuna lapsuuteen. Varhais- ja keskinuoruudessa ystävät ja kaveriryhmät ovat yleensä samaa sukupuolta. Sekaryhmät ovat yleisempiä myöhäisnuoruudessa. Nuoren ajattelutapa on paljolti yhteydessä vanhempien kasvatustapoihin ja ystävien ajatusmaailmaan. Myös nuori itse voi omalla vuorovaikutuksellaan vaikuttaa sosiaaliseen ympäristöönsä ja nuori mieluusti valitsee itselleen samanhenkisen ystäväpiirin. (Brown 2004, 148.)

2.2 Sosionomi nuorisotyössä

Sosionomi ei ole koskaan ammattilaisena valmis. Koulutuksen tärkeimpiä oppeja on ammatillisen kasvun ja kehityksen jatkuminen koko työelämän läpi. Yksin koulutuksesta saadut opit eivät kanna alan ammattilaisuuteen, vaan työelämässä opittu kehittää ja vie vuosien mittaan eteenpäin (Mäkinen, Raatikainen, Rahikka & Saarnio 2009, 25.)

Sosionomin koulutuksen ydintä on sosiaalisen perustiedon omaksuminen, taito soveltaa sitä käytäntöön ja mukauttaa tarpeeseen. Koska yhteiskunta ja ihmisten arki on jatkuvassa muutoksessa, on ammattilaisten pysyttävä tässä mukana. Ihmisen arkeen kuuluvat vuorovaikutus toisten ihmisten kanssa. Tunne, että on mielekästä tekemistä ja on aktiivinen tekijä oman elämänsä valinnoissa. (Mäkinen ym. 2009, 3, 64–65.)

Collins & Laursen (2004) kuvaavat nuoruutta, juuri tässä sosionomin vahvuus nuorisotyössä tulee esille. Nuoruuden nivelvaiheet ovat paikka sosionomin ammattitaidolle luottamuksellisen vuorovaikutukseen sekä reflektoida nuoren emancipaatioprosessia, oman päätösvallan kasvua elämästään. (Collins & Laursen 2004, 148.)

Sosionomin työkenttään kuuluu jatkuva ajan hermoilla eläminen, siihen mukautuminen ja vuorovaikutuksen tunteminen, joka on ihmisen yksi tärkeitä arjen kannattimia. Sosionomin työssä esille tulee niin työn ennaltaehkäisevyys, perusturvan huomioiva sekä perhe -ja yksilökeskeisyys. Hän voi toimia yksilötyöskentelyn äärellä tai työparin kanssa. Hän voi olla myös työyhteisössään ainoa ammattinsa edustaja. Silloin on tärkeä ymmärtää omat taitonsa. Tavoite on tukea yksilön arjen toimintakykyä, kaikissa ikäryhmissä ja sosiaalisen elämän näkökulmassa olevia. (Mäkinen ym. 2009, 76–77.) Kyky havaita asiakkaan yksilölliset tarpeet ja kokonaistilanne vaatii vuorovaikutustaitoja (Helminen 2016, 129).

Nykyään asiakastyössä arvostetaan useamman eri ammattilaisen näkökulmaa (Mönkkönen 2007, 15, 28–29). Työskennellessä asiakkaiden kanssa korostuu tasavertainen kohtaaminen sekä asiakaslähtöisyyden merkitys. Usein asiakkaan tilanne vaatii jopa avointa vallan käyttöä. Tämä voi luoda rajoitteita asiakaskeisyyteen ja luottamuksen syntymiselle. Kohtaamiseen asiakkaan kanssa on olemassa lukuisia toimintamalleja. Tutustumalla näihin voi löytää itselleen sopivat mallit. (Mönkkönen 2007, 14,15.)

2.3 Sosiaalipedagogiikka nuorisotyössä

Nivala ja Ryytänen (2017), kuvaavat Sosiaalisen ja kasvatuksellisen ajatuksen ja toiminnan yhdistyvän viitekehyyksi, jota kutsutaan nimellä sosiaalipedagogiikka. Tämä on toimintatiede, jossa yhdistetään kasvatus- ja yhteiskuntatiede. Toimintatieteessä tähdätään toiminnan muokkaamiseen pelkän todellisuuden selittämisen sijaan. Sosiaalipedagogiikka voidaan määritellä sosiaalisen sekä pedagogisen yhdistymisenä, jossa havainnoidaan sosiaalisia ilmiöitä kattavasti yksilön sekä hänen toimintaansa alueilla. Sosiaalipedagogiikassa ihmisen elinkaari nähdään alati muuttavana ja iän tuomiin erityispiirteisiin kuten sosiaalisen toiminnan ympäristöihin sekä nivelvaiheisiin liittyvänä tilana, joissa kaikissa korostuu

kasvullisia haasteita mm. sosiaalisten suhteiden ja valmiuksien muuttuminen sekä oman paikkansa hahmottaminen yhteiskunnassa. Sosiaalipedagogiikka tarkastelee laajalla käsityksellä ihmisen tuen tarpeita erilaisissa sosiaalisuuteen liittyvissä elämäntilanteissa, kasvun sekä kasvatuksen kokoelämän mittaista toimintaa. Tämä kasvu toteutuu yhteisöissä ihmisten välisenä vuorovaikutuksena. Sosiaalipedagogiikassa olennaista on kohteen ja työntekijän välisen vuorovaikutuksen luominen sekä oman yhteisön merkityksen vahvistaminen, että voidaan rakentaa yhteenkuuluvuuden tunnetta. Kasvatuksellinen työote tähtää ongelmien ehkäisyyn sekä lieventämiseen ja yksilön voimavarojen lujittamiseen. Sosiaalista kasvuprosessia luotsataan suuntaan, jossa yksilö voi kasvaa persoonallisuudeltaan itsenäiseksi yhteisönsä jäseneksi ja kiinnittyä yhteiskuntaan. Syrjäytyminen nähdään sosiaalisen suhteen muuttumisena yhteisöön, johon pyritään vaikuttamaan sosiaalipedagogiikan menetelmillä. (Nivala & Ryyänen 2017, 75–80.)

Nuorisotyössä sosiaalipedagogiikan omaksuminen työn viitekehykseksi edesauttaa tunnistamaan ja ymmärtämään kentällä esiintyviä ilmiöitä ja käytännön teoriatiedon työn tueksi. Näin työtä voidaan kehittää ja ymmärtää tavoitteita. Kasvatuksellinen näkökulma korostuu nuorisoalalla. Syrjäytyminen, sen ennakointi ja ilmiöiden tarkastelu onnistuu sosiaalipedagogiikan viitekehyksen kautta. Yhteiskunnan alueiden tuntemus nuorisotyössä toimivien kasvattajien kohdalla on oleellista, että he voivat kriittisellä otteella tarkastella yhteiskuntaa, jota ylläpitää sekä kehittää sen rakenteita. Toiminnassa tulee tasavertaisesti ymmärtää nuorten mahdollisuuksien tukeminen sekä yhteiskunnan heikkouksien vaikutukset. (Nivala & Ryyänen 2017, 75–80.)

Nivala ja Ryyänen (2017) esittävät, että nuorisoalan työn pohja sen toimintaympäristöissään on nuorten suhde yhteiskuntaan sekä sen vahvistaminen, josta he käyttävät termejä emansipaatio sekä integraatio. He avaavat integraatiota käsitteillä, yhteiskuntaan kiinnittyminen sekä löytää sieltä paikkansa. Emansipaatio kuvataan yhteisvastuulliseksi vapaudeksi, oman ajattelun sekä toiminnan valmiuksien vahvistumisena, voimaantumisenä. Halua toimia yhteisössä, ajatella myös yhteisön hyvää sekä ajatella itsenäisesti. Näiden prosessien tukeminen on oleellista juuri nuorisotyön saralla, koska nuoruus on aikaa, jossa ensimmäistä

kertaa kohdataan haaveiden ja yhteiskunnan vastakkainasetteluja. Tässä suhde yhteiskuntaan korostuu, koska omaa paikkaansa sekä elämän mielekkyyttä voi joutua etsimään useaan otteeseen. Nuorten suhdetta yhteiskuntaan tulee siis vahvistaa rakentavaa suuntaan nuorten, että yhteiskunnan suuntaan. Tukea kriittistä ajattelukyvyyn kehitystä suhteessa toimintaan itseensä sekä yhteiskunnallisiin rakenteisiin. Pyrkimys muokata yhteiskunnan rakenteita yhteisöllisesti mielekkääseen suuntaan ristiriitoja sekä ongelmia poistamalla. Tämä onnistuu vuorovaikutuksessa toisten kanssa, reflektoiden kokemuksia, ympäristöä ja näin käsittelemään mielekkään elämän rajoittavia tekijöitä. (Nivala & Ryyänen 2017, 80–82.)

3 Etsivä nuorisotyö

3.1 Etsivän nuorisotyön määritelmä

Etsivä nuorisotyö on Aluehallintoviraston alaista ja rahoittamaa erityisnuorisotyötä, jota kunta järjestää. Asiakkaiden ikähaarukka ulottuu 29-vuotiaisiin nuoriin asti. Etsivän nuorisotyö on kirjattu nuorisolakiin vuonna 2011. Nuorisolaki (1285/2016) määrittelee etsivän nuorisotyön tehtäväksi tuen tarpeessa olevien nuorten etsimisen ja edesauttaen nuorten itsenäistymistä, elämönhallintaa, osallisuutta sekä yhteiskuntaan sopivan avun löytymistä. Ensisijaisesti nuoria tulisi auttaa kiinnittymään koulutukseen, työmarkkinoille tai muuhun heille merkitykselliseen toimintaan, joilla edesauttaa heidän kasvuaan. (Kaartinen-Koutaniemi 2012,15; AVI 2020.)

Etsivän nuorisotyön perustana on ihmiskäsitys, jonka mukaan jokaisella ihmisellä on sama, kiistämätön arvo riippumatta hänen taustastaan, kohtalostaan tai elämäntilanteestaan. Yhteiskunnan silmissä etsivän nuorisotyön asiakkaat ovat syrjäytyneitä, marginaalissa olevia ja ongelmaisia, mutta etsivän nuorisotyön näkökulmasta jokainen on yhtä arvokas kuin muutkin. Etsivän nuorisotyön keskiössä on asiakas, ei työntekijä – asiakas määrittää itsensä ja suhteensa työntekijään.

Etsivän nuorisotyön kohtaaminen ja palvelujen vastaanottaminen ovat nuorelle vapaaehtoisia. Etsivällä työllä pyritään vähentämään haittoja ja tukemaan mahdollisuuksia siihen, että nuoret voivat löytää motivaation ja voimavaroja muuttaa elämänsä suuntaan, jota itse pitävät hyvänä. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 20–22.)

Juvonen (2015) kuvaa, kuinka etsivä nuorisotyö kohdentuu nuoriso- ja sosiaalityön rajapinoille. Nämä asiantuntijuuden alat toimivat samoilla alueilla ja päämäärillä tullen esille lastensuojelun sekä erityisnuorisotyön tuen ja ohjauksen asiakkaiden tarpeissa. Etsivänuorisotyö pohjautuukin vahvasti osallisuuteen yhteiskunnassa. (Juvonen 2015, 21.)

Etsivä työ merkitsee matalaa kynnystä ja nuori itse määrittelee missä ja miten työntekijän tapaa. Työ perustuu menetelmällisesti kohtaamiseen ja dialogisuuteen. Etsivän nuorisotyön perimmäinen merkitys nuorelle ei usein ole vain sen tarjoamassa palvelujen viitekehyksessä vaan siinä, kuinka nuori on tullut kohdatuksi, kuulluksi ja ymmärretyksi. (Kaartinen-Koutaniemi 2012,24.)

Nuorisolaki määrittelee, että etsivällä nuorisotyöntekijällä tulee olla riittävä koulutus ja kokemus nuorten kanssa tehtävästä työstä. Riittävällä koulutuksella tarkoitetaan esimerkiksi nuoriso- tai sosiaalityöntekijää, yhteisöpedagogin, erityisopettajan tai -sairaanhoitajan, psykologin tai muuta vastaavaa koulutusta. Riittävä kokemus puolestaan tarkoittaa lain tulkinnan perusteella vähintään muutaman vuoden kokemusta nuorten parissa tehtävästä työstä sekä julkisen sektorin palvelujärjestelmän tuntemusta. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 26.)

Tärkeitä etsivän nuorisotyöntekijän ominaisuuksia ovat kohtaamisen taito, vuorovaikutustaidot, luotettavuus, rohkeus ottaa esille vaikeitakin asioita, paineensieto kyky, empaattisuus, joustavuus ja mukautuvaisuus, muutoksen sietäminen ja pettymykset sekä kyky omaksua uutta tietoa monipuolisesti ja hyödyntää sitä käytännössä. Etsivässä nuorisotyössä tarvittavat tiedot ja osaamiset elävät ajassa ja muuttuvat koko ajan. (Etsivän nuoristyön käsikirja 2018, 21.)

3.2 Nuori etsivän nuorisotyön asiakkaana

Nuorisolaki määrittelee tahot, joiden on luovutettava nuoren yhteystiedot etsivään nuorisotyöhön; mikäli nuori keskeyttää opinnot ammatillisessa koulutuksessa tai lukiokoulutuksessa on koulutuksen järjestäjän luovutettava tiedot nuoresta sekä mikäli nuori vapautetaan varusmies- tai siviilipalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai palvelus keskeytyy, on puolustusvoimien ja siviilipalveluskeskuksen luovutettava nuoren tiedot. (1285/2006.) Myös viranomainen ja Kansaneläkelaitos voivat salassapitosäännösten estämättä luovuttaa etsivälle nuorisotyölle nuoren yhteystiedot, jos viranomainen tai Kansaneläkelaitos arvioi saamiensa tietojen perusteella nuoren tilanteen ja tuen tarpeen sellaiseksi, että nuori tarvitsee viipymättä tukea päästäkseen palvelujen ja muun tuen piiriin. Nuoren kanssa toimivat rekisteröidyt säätiöt, yhdistykset ja muuta nuorten harrastustoimintaa tarjoavat yhteisöt voivat ilmoittaa etsivään nuorisotyöhön nuoren yhteystiedot tuen tarpeessa olevasta nuoresta nuoren tai alaikäisen nuoren huoltajan nimenomaisella suostumuksella. (Etsivän nuorisotyön käsikirja 2018, 9.)

Nuori voi olla itse suoraan yhteydessä etsivään nuorisotyöhön, tai nuoren yhteystiedot etsivään nuorisotyöhön voi tulla esimerkiksi läheisten ja omaisten kautta. Yhteydenottoa helpottamaan on tullut valtakunnallinen sähköinen yhteydenottojärjestelmä yhteysetsivään.fi, jonka kautta nuori voi itse jättää yhteydenottopyynnön tai nuoren läheinen voi jättää pyynnön. Myös viranomaiset voivat sähköisen järjestelmän kautta luovuttaa nuoren yhteystiedot etsivään nuorisotyöhön. (yhteysetsivään.fi 2021.)

Nuoren polkua etsivän nuorisotyön kanssa voi kuvata prosessinomaisesti. Prosessit voidaan jakaa ohjautumisen ja yksilöohjauksen prosesseihin. Ohjautumisen prosessi lähtee liikkeelle yhteydenotosta eli kun nuori itse, läheiset tai nuoren verkosto ottaa etsivään nuorisotyöhön yhteyttä. Yhteydenoton tai ilmoituksen jälkeen etsivä nuorisotyöntekijä yrittää tavoittaa nuorta käyttäen eri kanavia. Nuoreen ollaan yhteydessä mahdollisemman pian yhteydenoton jälkeen ja nuorta

tavoitellaan niin kauan, kunnes hänet tavoitetaan, nuori täyttää 29 vuotta tai ilmoittaja peruu ilmoituksensa. Kun nuori on tavoitettu, etsivä nuorisotyöntekijä työskentelee nuoren kanssa nuoren antamien tietojen perusteella, kohden nuoren asettamia tavoitteita. Nuori ohjataan tarvittaviin palveluihin tai toimintaan tarvittaessa rinnalla kulkien. Kun nuoren tuentarve on täytetty etsivässä nuorisotyössä, prosessi päätetään yhdessä nuoren kanssa. Nuori voi kuitenkin aina palata tarvittaessa etsivään nuorisotyöhön. (Etsivän nuorisotyön käsikirja 2018,19.)

Yksilöohjauksen prosessi lähtee liikkeelle nuoren elämäntilanteen kartoituksesta, luottamuksellisen suhteen rakentamisesta ja nuoren kokonaiskuvan luomisesta. Tässä ensimmäisessä vaiheessa on tärkeää läsnäolo, nuoren tahtiin eteneminen ja kumppanuuden rakentaminen sekä tavoitteiden asettaminen. Toinen vaihe on nuoren ohjaaminen, kohtaaminen ja motivoiminen eli suunnitelmallinen eteneminen kohden nuoren asettamia tavoitteita, nuoren voimavarojen ja toimijuuden vahvistaminen. Työskentelyä ohjaavat nuoren näkökulma, tavoitteet ja tarpeet. Kolmantena on etsivän nuorisotyöntekijän säännöllinen yhteydenpito koko prosessin ajan nuoreen eli sitoutuminen nuoreen ja prosessiin, kiinnostus nuorta ja nuoren tilannetta kohtaan, välittäminen. (Etsivän nuorisotyön käsikirja 2018,19.)

Seuraavissa vaiheissa nuori sitoutetaan ottamaan vastuu omasta elämästään ja koko prosessin ajan selvennetään nuoren oikeuksia ja velvollisuuksia yhteiskunnassa ja kuinka ne toimivat nuoren arjessa. Kuudes vaihe on verkoston kokoaminen ja palveluihin ohjaaminen, jossa erityisen tärkeää on palveluiden, ohjaamisen ja työskentelyn oikea-aikaisuus. Tämän jälkeen tavoitteita seurataan ja jatko työstetään ja yhteistyö päätetään, kun nuoren tuentarve on täytetty. Nuori kuitenkin voi aina palata takaisin etsivään nuorisotyöhön. (Etsivän nuorisotyön käsikirja 2018,19.)

Puurosen (2014) mukaan etsivän nuorisotyön asiakasprosessin vaikutuksiin voidaan laskea se, että nuori saa tehtyä toimeentulotukihakemuksen, saa siivottua omassa asunnossaan tai saa selvitettyä linja-autoaikataulut. Nuoren masennusahdistus tai paniikkioireet ovat voineet vähentyä. Nuori on saanut unirytmien kohdilleen, vähentänyt humalahakuista juomista tai saanut suonensisäisten huumeiden käyttöön katkon sekä nuoren velkoja on aloitettu järjestelemään. Nämä

vaikutukset voivat ennakoida vaikuttavuutta. Vaikutukset puolestaan edistävät asiakasprosessissa olevan nuoren itsenäistymistä sekä mahdollista pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Asiakasprosessissa on oleellista nuoren voimavaristuksessa tukea mahdollisuuksia työstää työelämävalmiuksia. Etsivän nuorisotyön työtöteessa huomioidaan myös se, että nuoren oma mielenkiinto voi olla erilainen kuin mitä palveluverkostossa ja yhteiskunnassa nähdään nuoren parhaaksi. (Puuronen 2014,56,65.)

3.3 Etsivän nuorisotyön työmuodot

Yleisimmät etsivän nuorisotyön toimintamuodot ovat nuorten tavoittelu yhteydenottopyyntöjen pohjalta, henkilökohtainen ohjaus ja tuki, jalkautuvatyö, pienryhmätoiminat ja leirit sekä retket, monialainen ja laaja verkostoyhteistyö, tiedontuotanto ja vaikuttaminen sekä aikalisätoiminta. (into 2021.)

Tutustumisessa, nuoren kokonaiskuvan kartoittamisessa ja luottamuksen rakentamisessa keskeisenä menetelmänä on keskustelu, joka tapahtuu yleensä yksilötapaamisissa. Etsivässä nuorisotyössä keskeistä on kohtaaminen ja nuorilähtöinen yksilöohjaus, mutta ohjausta ja tukea voidaan tarjota ryhmätoiminnan avulla, mikäli se palvelee nuoren yksilöllisiä tavoitteita. Tapaamisissa nuoren kanssa etsivä nuorisotyöntekijä pysähtyy hetkeen, luo kiireettömyyden tunnun ja kuuntelee aktiivisesti nuoren odotuksia ja toiveita. Tapaamiset etenevät nuoren tahtiin ratkaisukeskeisesti kohti asetettuja tavoitteita ja voivat tapahtua kasvotusten, puhelimitse tai sosiaalisessa mediassa. Läsnäolon, kunnioituksen ja kiinnostuksen tulee välittyä nuorelle myös puhelimesta tai verkossa tapahtuvassa kohtaamisessa. (Etsivän nuorisotyön käsikirja 2018, 16,19.) Myös Puurosen (2014) mukaan etsivän nuorisotyön ammatillisuuden ytimenä ovat ihmissuhdetyö sekä kohtaaminen, ohjaaminen ja läsnäolo. Etsivän nuorisotyöntekijän ja nuoren välistä dialogisuutta ja kommunikointia pidetään ensisijaisesti etsivän nuorisotyön onnistuneen asiakkuusprosessin vaikuttavana tekijänä. (Puuronen 2014, 54,80.)

Etsivän nuorisotyöntekijän kanssa nuori voi tapaamisia ja keskusteluja käydä kävelyn yhteydessä tai kahvikupin äärellä. Nuoren mielessä olevat ja mistä hän haluaa keskustella etsivän nuoristyöntekijän kanssa voivat liittyä hyvinvointiin: nuoren omaan jaksamiseen, perhesuhteisiin tai sosiaalisiin suhteisiin. Tapaamisilla voidaan käydä läpi nuoren unelmia; nuoren omia voimavaroja, mistä unelmoi, harrasteisiin tai olisiko jotain mitä nuori haluaisi tehdä ja kokeilla tai kaipaako nuorta uutta sosiaalista verkostoa ympärilleen. Tapaamisten sisältönä voivat olla myös toimeentuloa koskevat asiat ja lisätä nuorelle tietoisuutta erilaisista työpa-jatoiminnoista tai jos pohdinnassa nuorella on opiskeluun liittyvät kysymykset. Etsivän nuorisotyöntekijän kanssa nuori voi työskennellä viikoista useisiin vuosiin. (into 2021.)

Luontevaa etsivälle nuorisotyölle on toimia monenlaisissa eri toimintaympäristöissä – työtä voidaan tehdä, toimistoissa, eri palveluiden toimi pisteissä, oppilaitoksissa, kaduilla, luonnossa ja laitoksissa. Nuorilähtöisen ja saavutettavan etsivän nuorisotyön elinehtoina ovat joustava työaika ja mahdollisuus liikkua paikasta toiseen. (Etsivän nuorisotyön käsikirja 2018, 16.)

3.4 Sosiaalinen vahvistaminen etsivässä nuorisotyössä

Sosiaalisella vahvistamisella tarkoitetaan sosiaalisen toimintakyvyn, arjen asioiden ja elämänhallinnan parantamista – sosiaalinen vahvistaminen on keskeisten elämäntaitojen vahvistamista. Sosiaalinen vahvistaminen edistää mahdollisuuksia vaikuttaa oman elämän kulkuun ja lisää hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä. Sosiaalisen vahvistumisen tarpeet voivat liittyä toimeentuloon ja työttömyyteen, mielekkääseen tekemiseen, itsensä toteuttamiseen ja arvostuksen puutteeseen, yksinäisyyteen, ulkopuolisuuteen eri yhteisöistä, arjen asioiden hallitsemattomuuteen tai näköalattomuuteen sekä toivottomuuden tunteeseen ihmisen oman tulevaisuuden suhteen. (Sovari 2016, 6, 7.)

Nuorisotyössä sosiaaliseen vahvistamiseen sisältyvät itsensä arvostaminen ja itsetunto, sosiaalinen toimintakyky ja vuorovaikutustaidot sekä elämänhallinta ja osallisuus. Näiden voimavarojen vahvistaminen on etsivän nuorisotyön perusta. Etsivä nuorisotyöntekijä ohjaa ja tukee nuorta palveluiden ja koulutuksen sekä työelämän suhteen. Nuoren onnistunut ohjaus edellyttää etsivältä nuorisotyöntekijältä kokonaisvaltaista nuoren elämäntilanteen ymmärrystä, kykyä tunnistaa nuoren voimavarat sekä palvelu- ja tuen tarpeen jäsentäminen. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren kuuntelemiseen ja kohtaamiseen ja työntekijän välittävä ja arvostava asenne nuorta kohtaan tuottaa nuorelle kokemuksen, että hän tulee nähdyksi ja hänen asiansa koetaan tärkeäksi- (Sovari 2016, 7, 23.)

4 Kohtaamisen menetelmät

4.1 Ohjaaminen

Ohjaus on työtä, jota tehdään keskustelemalla ja olemalla vuorovaikutuksessa, mutta se ei rakennu ainoastaan keskustelun varaan. Ohjaus kuten mikä tahansa kasvattaminen tai auttaminen, vaatii toteutuakseen vuorovaikutusta. Ohjaamiselle asetetut tavoitteet eivät toteudu ilman kohtaamisissa, jossa osapuolet voivat tuoda esille näkemyksiään ja kuulla toisen ajatuksia. Ohjaus on monien ammattien, kuten ammatinvalinnanohjauksen, oppilaanohjauksen, aikuiskoulutuksen, työhöjauksen ja kuntoutuksen risteyksissä kehittyä käytäntö. Ohjauksessa halutaan kyseenalaistaa asiantuntijuuteen liittyvä näkemys, jonka mukaan ammatillisella on tietoa, jota asiakkaalla ei ole ja jonka nojalla ammattilainen kohtaamisessa ratkaisee asiakkaan ongelmia ja päättää miten kohtaaminen jäsentyy. Ohjauksessa ohjaaja on prosessin asiantuntija, jossa ohjattava itse oppii käsittelemään kokemuksiaan, käyttämään resurssejaan ja ratkaisemaan ongelmiaan sekä suuntaamaan oppimistaan. (Vehviläinen 2001, 12, 13.)

Ohjauksen määrittäminen on monitahoista ja se voi ilmentää perustavaa inhimillistä auttamispyrkimystä, jonka eettinen pohja on yksilön kunnioittamisessa ja

itseäänäimisen ja omatoimisuuden tukemisessa. Ongelmien laatu sekä niiden käsittelyn tavat vaihtelevat, mutta lähtökohta on vapaaehtoisuuteen perustuva huomion ja ajan tarjoaminen tiettyjen ongelmien ratkaisemiseksi. Toisaalta ohjaus voi olla ammatillinen käytäntö, johon liittyvät työtavat, tekniikat, eettiset normit ja periaatteet, joiden harjoittamiseen on tietynlaisen koulutuksen saaneilla oikeus. Ohjaus voi olla myös palvelua, joka auttaa ratkaisemaan eri siirtymävaiheisiin tai elämänalueisiin kuten koulutukseen, työhön, parisuhteeseen, perheeseen tai riippuvuuksiin liittyviä ongelmia. (Vehviläinen 2001, 16.)

Ohjaus on tilanne, jossa ohjaustyötä tekevä henkilö asettuu ohjattavan asiakkaan palvelukseen, antaen tälle aikaa, huomiota ja kunnioitusta. Päämääränä on ohjattavan mahdollisuus tutkia tilannettaan, tulla kuulluksi sekä elää voimavaraisemmin ja hyvinvoivemmin. Ohjauksessa ohjaaja osallistuu ohjattavan ajattelu- ja toimintaprosessiin ja pyrkii eri keinoin edistämään sen toteutumista. Ohjausprosessi voi liittyä ohjattavan oppimiseen tai kuntoutumiseen, se voi koskea ohjattavan elämässä merkittävää valintaa, päätöksentekoa tai siirtymävaihetta. Vaikka ohjaus voi muotoutua ongelmanratkaisuksi, käytännössä se ei edellytä ongelmalähtöisyyttä. Ohjausta voidaan antaa yksilöille, ryhmille ja yhteisöille. (Vehviläinen 2001, 16,17.)

4.2 Vuorovaikutus ja dialogisuus

Asiakaspalvelutyössä korostetaan asiakaslähtöisyyden ja tasavertaisen kohtaamisen merkitystä. Jokaisella ammattilaisella on erilainen tapa olla vuorovaikutuksessa, eivätkä vuorovaikutuksessa vaikuta niinkään yksittäiset tekemiset ja sanomiset vaan asenne, jolla toisen ihmisen kohtaa. (Mönkkönen 2018,16,17.)

Suurin osa vuorovaikutuksessa on sanatonta viestintää, se välittyy nopeasti, sekuntien kymmenesosina ihmisestä toiseen. Sanatonta viestintää ovat keskusteluetäisyys, katsominen, koskettaminen, ruumiin liikkeet, eleet ja pukeutuminen. Sanaton vuorovaikutus alkaa jo ennen keskustelua – ensivaikutelman

syntymiseen vaikuttavat se mitä sanotaan, mutta myös miten tervehditään ja katsotaan toista silmiin. (Väisänen, Niemelä & Suua 2009,28.)

Sanattomaan viestintään kuuluu peilautumisilmiö eli kaksi keskenään kommunikoivaa ihmistä alkaa huomaamattaan eleillään ja ilmeillään matkimaan toista. Peilautumisilmiö voi näkyä jalkojen liikutteluna, käsivarsien liikuttamisena tai pään nyökyttelyinä – myös puheen rytmi, tauotus ja hengitysrytmi voivat muuttua samanlaisiksi. (Väisänen ym. 2009, 31.)

Puheviestintä muodostaa murrososan ihmisten välisestä kommunikaatiosta. Puheviestintä on sanojen ja puhekielen merkitysten eli millaisia sanoja käytetään, puhutaanko sanoilla ja termeillä, joita keskustelussa olijat ymmärtävät sekä kuinka sanat välittävät informaatiota. Myös äänensävyllä ja äänenpainolla on merkitys puheviestinnässä. (Dunderfelt 2016, 18, 28, 30.)

Sanat, niin myönteiset kuin kielteiset synnyttävät tunteita, joten sanojen merkitys vuorovaikutuksessa on valtava. Jos keskustelussa ei kuuntele läsnä olevasti, saattaa asettaa eri merkityksen toisen sanoille ja erkaantua puhujan tarkoituksesta. Läsnäolon herpaantuminen hetkeksi vaikuttaa tulkintaan ja kuuntelija kadottaa keskustelun punaisen langan. (Dunderfelt 2016, 48.)

Monia asioita voidaan mitata, mutta kohtaamista ei voida, koska vuorovaikutustilanteet koetaan ja aistitaan ja vaikutus on eräänlaista yhteisvaikuttavuutta. Tämä johtuu siitä, ettei ihminen ole kone, vaan hän itse vaikuttaa elämänsä tapahtumiin ja luo paikkansa yhteisöissä itse. Ihmisten välisessä kohtaamisessa on lukemattomia hienovaraisia sävyjä, sillä jokaisen sanan, eleen tai teon voi ymmärtää eri tavoin riippuen tilanteen muista tekijöistä. (Mönkkönen 2018, 207.)

Dialogisen kohtaamisen voi jakaa kolmiportaiseen prosessiin. Kohtaamisen ensimmäinen vaihe on tärkeä, koska siinä luodaan luottamuksellinen suhde asiakkaaseen. Ihmiset luovat toisistaan ensivaikutelman jo muutaman ensimmäisen sekunnin aikana – ensimmäisessä vaiheessa ammattilaisen on tärkeää säilyttää maltti ja olla ottamatta kantaa asioihin. Luottamus ei pääse rakentumaan, ellei osapuolille anneta tilaa tuoda esiin ajatuksiaan ja kokemuksiaan sekä rakentaa tarinaansa. Toisessa vaiheessa alkaa vähitellen syntyä oikeutus viedä

keskustelua uudelle tasolle ja haastaa totuttuja näkemyksiä, kun suhteen kivijalka on muodostunut. Kolmannessa vaiheessa dialoginen kohtaaminen on mahdollista, kun osapuolet uskaltavat astua uudelle, tuntemattomalle alueelle, jossa syntyy uusia yhteisiä ideoita – tämä ei kuitenkaan tarkoita näkökulmien yhdenmukaisuutta tai täydellistä yksimielisyyttä vaan tavoitteena on hyvä olla riittävä yhteinen ymmärrys. (Mönkkönen 2018, 208.)

4.3 Verkko- ja teknologiavälitteinen ohjaaminen

Verkko-ohjaus on internetin välityksellä tapahtuvaa ohjausta, jossa hyödynnetään viestintä- ja tietoteknologiaa. Kommunikaatiovälineinä verkko-ohjauksessa voidaan käyttää tietokonetta, tabletteja tai älypuhelimia. Itse ohjaus voi toteutua fyysisestä etäisyydestä ja paikasta riippumatta, ja se voi olla reaaliaikaista tai viiveellistä. Verkko ohjauksessa on mahdollista yhdistellä tilanteeseen sopivimmalla tavalla molemminpuolista vuorovaikutusta ja yksisuuntaista viestintää. Laadukas verkko-ohjauksen toteuttaminen vaatii panostamista siinä missä kasvokkainkin ohjaus. (Mäenpää, Peltola & Ylönen 2017,14,19.)

Fyysisten etäisyyksien voittamisen lisäksi verkko ohjaus voi lisätä sosiaalista säävutettavuutta madaltamalla ohjaukseen hakeutumisen kynnyksiä. Ohjattava voi tiettyjen reunaehtojen, esimerkiksi internetyhteys rajoissa vapaasti valita sen paikan, mistä käsin ohjaustilanteeseen osallistuu. Tämä vähentää vieraan, usein virallisen tilan mahdollisesti aiheuttaman jännityksen. Ohjattavalla voi olla helpompi ilmaista itseään ja avautua ehkä vaikeista asioista kirjoittamalla. (Kolehmainen, Mäenpää, Peltola & Ylönen 2017, 28, 29.)

Ohjatessa verkossa muodostuu keskustelukumppanista ja hänen tilanteestaan kuva erilaisten viestinnän vihjeiden avulla. Sanattoman viestinnän kautta saatavat vihjeet ovat rajoitetumpia kuin kasvokkain kohdatessa. Verkossa vuorovaikutukseen on mahdollista liittää useita eri kanavia viestinnän tueksi. Tekstin ja

kuvan ohella viestintään on mahdollista liittää kuvia, videoita ja visuaalisuutta. Verkko-ohjaus vaatii erilaista valmistautumista kuin kasvokkainen ohjaus, verkossa ohjaaminen vaatii enemmän ennakkovalmisteluja, suunnittelua ja sopimista. Verkko-ohjaukseen valmistautuessa tulee ottaa huomioon mahdollisuus teknisistä haasteista, jotka voivat viedä aikaa ja voivat turhauttaa osallistujia. Onnistuneessa verkko-ohjaustilanteessa on eroteltavissa alku, keskikohta ja loppu. Kaikissa vaiheissa luottamuksellista ohjaussuhdetta voi rakentaa ja itse ohjaustilannetta viedä eteenpäin erilaisilla käytännön toimilla. Verkko-ohjaus on multitasukausta – se vaatii usein yhtäaikaista keskustelua, kuuntelemista, kirjoittamista ja lukemista. Mikäli ohjauskeskustelu tallennetaan jollain tavalla, tulee varmistaa, että osallistujilla on siitä tieto. Verkkokeskustelussa ei ohjaaja eikä ohjattava välttämättä näe toistensa välittömiä reaktioita sanottuun asiaan, monissa verkko-ohjausvälineissä sanattomat vihjeet ovat kasvokkaiseen viestintään verrattuna rajoittuneempia, joten on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota yhteisen ymmärryksen varmentamiseen. (Guttorm, Mäenpää, Peltola & Ylönen 2017, 43–44,47–49.)

Teknologiavälitteinen viestintä tarkoittaa viestintää teknologian, esimerkiksi sähköpostin tai sosiaalisen median palveluiden avulla: viestinnässä välittyvät tekstit, kuvat, äänet ja videot. Viestintä voi olla synkronista eli samanaikaista, jolloin viestintä tapahtuu osapuolten ollessa läsnä samaan aikaan esimerkiksi pikaviestimien avulla tai chatti palveluissa. Asynkronista eli eriaikaista viestintä on silloin, kun osapuolet eivät ole läsnä samaan aikaan vaan viestivät esimerkiksi sähköpostiviestein. Teknologiavälitteinen viestintä mahdollistaa paikasta ajasta riippumattoman viestinnän ja sähköisen sisällön jakamisen. (Varhelahti & Mikkilä-Erdmann 2016.)

Teknologiavälitteisessä kohtaamisessa kehonkieli ja ulkoiset kehon piirteet häviävät, koska osapuolet eivät ole samassa tilassa fyysisesti läsnä. Asiakas ja työntekijä eivät käytettävässä sovelluksessa välttämättä tiedä toistensa sosiaalisesta asemasta, pukeutumisesta, nyökkäyksistä tai tunnetilasta. Kun ulkoiset kehonpiirteet puuttuvat, tunteiden tunnistaminen on haastavaa. Vuorovaikutus ei kuitenkaan ole täysin vihjeetöntä, vaan vihjeitä voi löytää sanallisen viestinnän sanattomista vihjeistä kuten keskustelun sisällön johdonmukaisuudesta,

symbolisista ilmauksista eli hymiöstä ja niiden konteksteista. Ymmärtääkseen viestien lähettäjää kohtaamisessa vastaanottajan pitää hallita kirjoitettu teksti, siinä käytetyt symbolit ja tekstiyhteydet sekä osata antaa painoa rytmille ja sisällön painotuksille. (Huttunen & Merikivi 2011, 49,50.)

Microsoft 365 on ohjelmistopaketti, joka sisältää Wordin, Excelin, PowerPointin, Microsoft Teamsin, Outlookin sekä OneDrive palvelun. Näistä palveluista Teams on viestintäväline, joka mahdollistaa keskustelun tiimin tai toisen henkilön kanssa kahdestaan puhelimen välityksellä tai tietokoneella. Teamsilla voi järjestää verkkokokouksia ja tapaamisia, soittaa verkkopuheluita sekä jakaa ja työstää tiedostoja samanaikaisesti muiden kanssa. (Microsoft,2022; Microsoft Teams,2022; Jyväskylän Yliopisto,2020.)

5 Aikaisemmat tutkimukset ja opinnäytetyöt

5.1 Tutkimuksia nuorten kokemuksista korona pandemian aikana

Nuorisotutkimusverkosto on tehnyt tutkimuksia nuorten kokemuksista poikkeusolojen aikana laajasti vuodesta 2020 lähtien. Tutkimus nuorten kokemuksista korona-aikana-hankkeesta on kirjoitettu kirjoitussarja, joka raportoi Nuorisotutkimusverkostossa hankkeen tuloksia. Kirjoitussarjan tarkoituksena on tarkastella, miten koronatilanne ja sen pitkittyminen vaikuttaa nuoren näkökulmasta, miten nuoret ovat kokeneet erilaiset rajoitustoimet ja kuinka ne on vaikuttanut nuoren arkeen ja hyvinvointiin. (Nuorisotutkimusseura 2022.)

Hankkeessa on kolmessa erässä kerätty tietoa nuorten kokemuksista puhelimitse ja tutkimukseen osallistu 1020 nuorta, iältään 12–24-vuotiaita. Yksi raportoiduista aiheista on ollut nuorten kokema yksinäisyys. Vastanneilla nuorilla yksinäisyyden kokemukset olivat lisääntyneet kaiken kaikkiaan 17,8 prosentista 32,3 prosenttiin. 20 – 24vuotiaiden tyttöjen kesken yksinäisyyttä koki vuonna 2020 25 prosenttia ja keväällä 2021 osuus oli 55 prosenttia. (Nuorisotutkimusseura

2021a.) Toisena aiheena oli kerätty tietoa, kuinka koronaan liittyvät kokemukset stressaavat nuoria. Nuoria korona-aikana on stressannut tuloksien mukaan etäkoulu, etätyöt ja lomautukset sekä terveystalveluiden saatavuuden ongelmat. Kaikkiin korona-aika ei ole vaikuttanut ja 15.5 prosenttia vastaajista oli kokenut elämän olevan pääasiassa mukavampaa kuin ennen. (Nuorisotutkimusseura 2021b.) Osalla nuorista koronalla ei ollut minkäänlaista vaikutusta omaan elämään, kaikille ei etäopiskelu sopinut, monella nuorella nousi huoli läheisten tilanteesta ja mietitytti sosiaalisten kanssakäymisten vähentyminen rajoitusten vuoksi. Yhteyttä läheisiin ja kavereihin on pidetty viestein ja puhelimen välityksellä. (Nuorisoseuratutkimus 2021c.)

Mannerheimin lastensuojeluliiton Lasten ja nuorten puhelin on valtakunnallinen lapsille ja nuorille tarkoitettu auttava puhelin, joka on koonnut vuosiraportin vuoden 2020 puhelimen ja chatin aiheista. Korona pandemia oli ollut lasten ja nuorten puhelin ja nettipalveluissa maaliskuusta 2020 alkaen jokaisessa päivystysvuorossa. Pandemian alkuvaiheessa yleinen yhteydenotto koski pelkoja ja huolia tuntemattomasta viruksesta sekä sen vaikutuksista itseän ja läheisiin, huoli vanhemmista ja isovanhemmista. Erilaiset rajoitustoimenpiteet rajoittivat harrastustoimintaa ja vähensi sosiaalisia kontakteja. Etäopiskelu ja etätyöt toivat arkeen muutoksia, jotka vaativat oman sopeutumisensa. (Mannerheimin Lastensuojelu Liitto 2020.)

5.2 Aikaisemmat opinnäytetyöt

Opinnäytetyössään Harju (2017), on selvittänyt 15–29-vuotiaan hämeenlinnalaisen nuoren mielikuvia sekä kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä. Kokemuksia nuorilla oli laidasta laitaan. Nuorten vastauksista nousi esille auttaminen, joka kohdistuu juuri syrjäytyneisiin sekä apua tarvitseviin nuoriin. Tavoiksi kuvattiin muun muassa auttavan koulu- ja työpaikan saannissa sekä edesauttavan, ettei peruskoulun jälkeen nuori pääse syrjäytymään tai lopeta 2. asteen koulua. Etsivän nuorisotyön koettiin myös olevan taho, joka opastaa ja auttaa nuoria monissa aiheissa, kuten arjen haasteissa, itsenäistymisessä, tukena päätösten teossa

sekä tulevaisuuden suunnitelmien pohtimisessa. Avun koettiin olevan saavutettavissa tarvittaessa, ennaltaehkäisevää, empaattista ja työkentän olevan erittäin laaja. Etsivä nuorisotyö myös koettiin tärkeäksi nuorisotyön muodoksi. (Harju 2017, 31–33.)

Valikainen (2018) kuvaa opinnäytetyössään, etsivän nuorisotyön yhteistyökumppaneiden sekä nuorten kokemuksia. Tutkimuksella välittyi tietoa päättäjille nuorisotyön kehittämismahdollisuuksista ja vaikuttavuudesta. Nuorten kokemuksista nousi esille, kuinka apua on saanut elämän vaikeinakin hetkinä kokonaisvaltaisesti, kuinka tärkeää se on ollut ja tämän voimalla päässyt elämässä eteenpäin. Etsivien kuvataan olleen nuorelle se taho, jota ilman elämä voisi olla huomattavasti huonommin sekä henkilö, joka todella on välittänyt nuoresta. Myös arkisissa asioissa, hakemusten teossa, tulla mukaan terveydenhoitokäynnille tai lähtenyt kauppaan kaveriksi ja tällä tavoin tukenut nuoren asioiden edistämistä. Nuorta on tsemppattu kouluun, autettu mielialan kohottamisessa, koulu- tai työpaikkojen etsimisessä, alanvaihdossa sekä konkreettisesti soitettu tai varattu nuorelle tapaamisaikoja erilaisiin palveluihin. Myös ohjattu raha-asioissa. Nuoret kokivat tarpeelliseksi, että työntekijä uskaltaa ottaa puheeksi vaikeatkin asiat esimerkiksi mielenterveysasiat. Tämä on onnistunut luottamuksellisen suhteen rakentamisen ansiosta. (Valikainen 2018, 49–50.)

Etsivällä nuorisotyöntekijällä on parempi mahdollisuus olla lähellä nuoren arkea ja jokapäiväinen tuki. Luottamussuhteen muodotuttua nuoret kokivat, että tutun työntekijän vaihtuminen vaikeuttaa asioiden etenemistä. Pidempään asiakkuudessa olleet nuoret olivat jo kokeneet, kuinka uuteen työntekijään luottaminen on hankalaa ja asioiden kertaaminen tuntui ahdistavalta. Ihmissuhteiden luominen muihin ihmisiin voi olla jo alun perinkin on hankalaa, ja asiakkuuden lopettaminen oli ollut ajatuksena, jos työntekijä jälleen vaihtuisi. Luottamussuhteen rakentamisen myötä nuorta on pystytty tukemaan monella eri elämän alueella, ovat saaneet apua vaikeina aikoina. Kohtaamisen tärkeys näkyi vastauksista. Nuoret kokivat etsivän nuorisotyön turvalliseksi paikaksi, jossa on tärkeää saada jo ensimmäisellä käynnillä tunne luottamuksesta työntekijää kohtaan, ilman nuoreen kohdistuvia ennakkoluuloja sekä nuoren omilla ehdoilla. Nuoret eivät koe työntekijöitä

viranomaisiksi, työntekijälle voi laittaa viestiä, vaikka keskellä yötä ja luottaa, että työntekijä ottaa yhteyttä. Nuoret kertoivat tarvitsevat etsiviä, kuinka he ovat olleet korvaamaton tuki. Nuoret toivoivat pysyvää tuttua ja luotettavaa työntekijää sekä paikkaa mistä tietää saavansa apua elämän haastaviin tilanteisiin. (Valikainen 2018, 49–50.)

6 Toimeksiantaja ja tutkimustehtävä

6.1 Etsivä nuorisotyö Joensuun kaupungissa

Toimeksiantajana opinnäytetyössämme on Joensuun Kaupungin nuorisopalvelut. Joensuun kaupungin organisaatiossa nuorisopalvelut sijoittuvat Hyvinvoinnin edistämisen palvelujen alle. Nuorisopalvelut jakaantuvat alueellisiin ja keskitettyihin palveluihin. Alueellisilla palveluilla tarkoitetaan pääasiassa kantakaupungin ulkopuolella sijaitsevia nuorisotaloja ja talo-ohjaajia. Keskitettyihin palveluihin kuuluvat Nuorisokeskus Whisper ja Whisperin kulma, johon kuuluu erityisnuorisotyö, joka vastaa nuorisopalveluiden harrastetoiminnasta, Poliisin Ankkuri-tiimiin kuuluva erityisnuorisotyöntekijä sekä nuorisovaltuusto. Näiden lisäksi keskitettyihin palveluihin kuuluu etsivä nuorisotyö. (Pirhonen 2021.)

Joensuun kaupungin alaisuudessa työskentelee viisi etsivää nuorisotyöntekijää erilaisilla koulutustaustoilla. Kaksi työntekijää on nuorisotyöntekijöitä, yksi lähihoitaja, yksi yhteisöpedagogi ja yksi sairaanhoitaja/sosionomi. Joensuussa työskentelee myös Nuorisovertaan alaisuudessa yksi etsivä nuorisotyöntekijä. Joensuun kaupungin Etsivät nuorisotyöntekijät ovat osa Ohjaamo. Ohjaamo on Joensuun kaupungin työllisyyspalvelujen ylläpitämä, alle 30-vuotiaille tarkoitettu moniammatillinen matalan kynnyksen paikka, jossa tarjotaan nuorelle ohjausta ja neuvontaa opiskeluun, työhön, tulevaisuuden pohdintaan ja arjen asioihin liittyen. (Pirhonen 2021.)

Etsivät nuorisotyöntekijät tekevät pääasiassa yksilöohjausta nuoren kanssa. Yksilöohjaus voi sisältää palveluiden piiriin ohjaamista, virastoissa asioimista tai lomakkeiden täyttämistä, arjen hallinnan harjoittamista ja keskustelua mieltä painavista asioista, joissa voidaan hyödyntää kirjallisia ja luovia menetelmiä. Yksilöohjauksessa voidaan käyttää myös toiminnallisia menetelmiä ja ohjata nuorta esimerkiksi mielekkään harrastustoiminnan löytämiseen ja yhdessä nuoren kanssa niiden kokeilemiseen. Etsivät nuorisotyöntekijät pitävät myös pienryhmiä, joissa harjoitellaan arjen taitoja, kuten ruuanlaittoa, liikunnallisia pienryhmiä sekä Hyvä Päivä-konseptin ryhmiä. Hyvä Päivä ryhmät ovat suljettuja pienryhmiä, johon osallistuu noin 6–9 nuorta. Ryhmä kertoja on kaikkiaan kymmenen. Ryhmän aiheina on mielekäs arki, liikuntakokeilut, mielen hyvinvointi ja ruuan laittaminen. (Pirhonen 2021.)

6.2 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tehtävänä on selvittää, minkälaisia kokemuksia nuorilla on ollut etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentelystä Covid-19 pandemian aikana. Minkälaisia kokemuksia nuorilla on käytetyistä kohtaamisen menetelmistä ja minkälaisia kokemuksia nuorilla on korona pandemian ajasta. Selvitimme myös, mitä kehitysideoita nuorilla on etsivän nuorisotyön kehittämiseen.

Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset ovat

1. Millaisia kokemuksia nuorilla on etsivän nuorisotyöntekijän kanssa ohjauksesta kasvokkain ja etänä?
2. Miten nuoret kehittäisivät etsivänuorisotyötä Joensuussa?
3. Millaisia kokemuksia nuorilla on korona ajasta?

7 Opinnäytetyön toteutus ja menetelmät

7.1 Laadullinen tutkimus

Laadullinen tutkimus kuvaa oikeaa elämää, löytämään tietoa ilman tilastollisia menetelmiä. Menetelmää käytetään varsinkin, jos tutkittava ilmiö ei ole entuudestaan tunnettu. Tavoitteena on tutkia ilmiötä, kuvata ja ymmärtää sekä tulkita sitä kokonaisuudessaan ja saada siitä käsitys. Sen perustana käytetään sanoja sekä lauseita. Tutkimuksen edetessä tutkimussuunnitelma saattaa muuttua uuteen muotoon. Aineiston hankinnassa käytetään laadullisia menetelmiä, myös tutkimukseen kohteet valitaan tarkoituksen mukaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161–164; Kananen 2014, 16–18.) Menetelmän valitsimme, koska halusimme tehdä laadullisen tutkimuksen.

Tutkimuksen uskottavuutta luo toteuttamisen askelten ymmärrettävä raportointi. Analysoidessa kertynyttä materiaalia on hyvä avata luokittelun syntymiseen vaikuttaneet tekijät. Tulosten tulkinnessa pohditaan vastauksia ja kerrotaan, millä perusteella tulkinnat muotoutuvat ja millä perustellaan näistä tulevat päätelmät. Tekstissä voi käyttää otteita tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden alkuperäisistä kertomuksista, jotka voivat edesauttaa lukijaa. (Hirsjärvi ym. 2009, 231–233.)

Laadulliseen tutkimukseen kuuluu eri vaiheita. Tutkimus alkaa, kun tutkijalla on mielessään jokin aihe, mikä kaipaisi tutkimista. Kun tutkija on valinnut aiheen, määrittelee tutkija tutkimukselle asetettuja tavoitteita. Tutkimuksen tavoitteet ilmaistaan tutkimuskysymysten muodossa. Tämän jälkeen alkaa kirjallisuuteen perehtyminen, joka vie kauan aikaa. Kun tutkija perehtyy kirjallisuuteen ja ymmärrys aiheesta lisääntyy, saattaa tutkija muuttaa tutkimuskysymyksiä, mikä onkin laadullisessa tutkimuksessa mahdollista tehdä joustavasti. Tutkija valitsee lähestymistavan ja aineistohankintamenetelmän. Tämän jälkeen tapahtuu aineiston hankinta ja aineiston analyysi sekä tulosten kirjoittaminen ja raportointi. (Puusa & Juuti 2020, 31, 33.)

7.2 Aineistonhankinta menetelmä

Menetelmä opinnäytetyön aineiston keräämisessä on teemahaastattelu, jonka valitsimme koska tahdoimme toteuttaa tämän niin. Teemahaastattelu on avoimen ja lomakehaastattelun välimuoto. Lomakehaastattelussa käytetään lomaketta, jossa kysymykset ja niiden asettelu on ennalta määritetty. Avoimessa haastattelussa tarkoitus on selvittää haastateltavan mielipiteitä, tunteita sekä ajatuksia haastateltavasta aiheesta. Ideoita haastattelun sisältöön löytyi aiemmista tutkimuksista sekä aiheesta kummunneista teemoista. Teoria aiheen ympärillä tarkensi haastattelun lähtökohtia ja kysymyksien asettelua. (Hirsjärvi ym. 2009, 85, 87, 208–209.)

Suomessa suosituin tapa kerätä laadullista aineistoa on juuri teemahaastattelu. Itse haastattelussa idea on yksinkertainen – tehokkainta ja yksinkertaisinta on kysyä henkilöltä mitä hän ajattelee jostakin asiasta. Teemahaastattelua voisi kuvailla keskusteluksi, joka tapahtuu tutkijan aloitteesta ja ehdoilla, mutta tilanteessa tutkija pyrkii vuorovaikutuksessa saamaan haastateltavilta selville häntä kiinnostavat asiat. Teemahaastattelussa haastattelun teema- alueen, aihepiirit ovat etukäteen määriteltäviä. Opinnäytetyössämme käytämme puolistrukturoitua haastattelua, jossa kysymykset ovat kaikille osallistujille samat, mutta käytössä ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja vaan haastateltava saa vastata omin sanoin. (Eskola & Vastamäki 2015, 27–29; Tuomi & Sarajärvi 2009, 75.)

Teemahaastattelu vie paljon aikaa, mutta on perusteltu silloin, kun ilmiö, jota tutkitaan, ei ole kovin tunnettu. Tarvittaessa haastatteliija voi esittää haastateltavalle täsmentäviä kysymyksiä. Haastattelun aikana voi tulla esille asioita, joita on hyvä huomioida ilmiön tutkimisessa. Tällöin voi olla tarpeellista suorittaa haastateltavien kanssa uusi haastattelu. (Kananen 2014, 76–77.)

Haastattelun etuna on joustavuus, kun haastateltavalla on mahdollisuus toistaa kysymys tai oikaista väärinkäsityksiä sekä selventää ilmausten sanamuotoja.

Haastattelun joustavuutena on myös se, että kysymykset voidaan esittää siinä järjestyksessä, kun haastateltava katsoo aiheelliseksi. Tärkeintä haastattelussa on saada mahdollisemman paljon tietoa halutusta asiasta. Haastattelun etu on siinä, että haastateltaviksi voidaan valita henkilöt, joilla on kokemusta tutkitav'asta aiheesta tai ilmiöstä. Onnistuneen haastattelun kannalta haastateltavilla olisi hyvä olla hyvissä ajoin tieto haastattelun aiheesta, on myös eettisesti perusteltua kertoa haastateltaville, mitä aihetta haastattelu koskee. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73–74.)

Haastattelu vaatii hyvää kontaktia haastateltavaan, siksi haastattelupaikan tulee olla haastateltavalle rauhallinen ja turvallinen. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 84, 73–74.)

Opinnäytetyöhön haastateltiin kuutta nuorta kesällä 2021. Joensuun kaupunki myönsi tutkimusluvan toukokuussa 2021. Nuoret valikoituivat mukaan iän mukaan eli 18–29-vuotiaita, jolloin tutkimuslupien saaminen oli helpompaa nuorten voidessa itse päättää, haluavatko mukaan opinnäytetyöme toteutumiseen. Haastateltavat nuoret saimme mukaan niin, että etsivät nuorisotyöntekijät tiedustelivat omilta nuoriltaan halukkuutta osallistua haastatteluun. Etsiviltä nuorisotyöntekijöiltä saimme nuorten yhteystiedot, jonka jälkeen olimme yhteydessä haastateltaviin nuoriin.

Ennen haastattelun aloittamista kävimme läpi haastateltavien kanssa mistä opinnäytetyössä on kysymys. Kerroimme, että haastattelut tullaan nauhoittamaan puhelimella, että saamme haastattelusta kaiken oleellisen tiedon talteen. Videovälitteisestä Teams haastattelusta emme tehneet video nauhoitusta vaan myös se haastattelu nauhoitettiin ainoastaan puhelimella. Pyysimme haastateltavilta kirjallisen luvan haastatteluun suostumiseen. Haastateltaville kerroimme anonymiteetista ja siitä, ettei nuorten nimiä opinnäytetyöhön tule.

Haastatteluista viisi toteutettiin kasvokkain ja yksi Teamsin välityksellä. Kaikki haastattelut tallennettiin puhelimen tallennusohjelmalla, joka testattiin etukäteen. Haastattelut kestivät tunnista puoleentoista tuntiin. Teams haastattelu toteutettiin Ohjaamon tiloissa. Haastattelu paikkaa vaihdettiin, koska huomasimme Teams

haastattelun aikana viereisen käytävän äänten kantautuvan huoneeseen. Saimme käytettäväksi etsivien nuorisotyöntekijöiden työtilan, joka oli rauhallinen. Tila osoittautui erinomaiseksi ja haastattelut rennoiksi ja idearikkaiksi.

7.3 Aineiston käsittely ja analyysi

Ensimmäinen vaihe laadullisen aineiston käsittelyssä on pelkistäminen, joka tapahtuu litteroinnin avulla. Litterointi ei ole aineiston analyysi vaan tekninen toimenpide. Litteroinnilla tarkoitetaan eri tallenteiden, kuten videoiden, kuvien ja äänitteiden kirjoittamista kirjalliseen muotoon. Teemahaastattelun aineisto kirjoitetaan tekstimuotoon mahdollisemman tarkasti. Litterointi on vaiheena hidas. (Kananen 2017,133.) Tallennetut haastattelut kirjoitettiin puhtaaksi sanasta sanaan ja litteroitua tekstiä tuli yhteensä 47 sivua. Fonttina oli Arial, kirjainkoko 11, riviväli 1,5. Kun teksti oli saatu paperille, luimme haastattelut läpi useaan kertaan, jonka jälkeen aloimme toteuttamaan analyysiä. Haastateltavat nuoret numeroitiin helpottamaan analyysin vaiheissa.

Teemoittelu tarkoittaa sitä, että analyysivaiheessa aineistosta tarkastellaan sellaisia nousevia piirteitä, jotka ovat yhtenäisiä usealle haastateltavalle. Usein ne saattavat pohjautua teemahaastattelun teemoihin. Analyysissa esiin nostetut teemat pohjautuvat haastateltavan tulkintoihin haastattelevien sanomista, koska on erittäin epätodennäköistä, että kaksi eri haastateltavaa ilmaisisi saman asian täysin samoilla sanoilla, mutta haastateltava koodaa ne samaan luokkaan. Analyysin olennaisin osa on haastatteluaineistosta esiin nousevien seikkojen tarkastelu suhteessa toisiinsa. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 173–174.)

Teemoittelu on suositeltava aineiston analyysitapa käytännön ongelman ratkaisemisessa, tällöin tutkimusongelman kannalta olennaista tietoa voi kätevästi poimia haastatteluista. Teemoittelun avulla haastatteluaineistosta saadaan esille

kokoelma erilaisia tuloksia tai vastauksia esitettyihin kysymyksiin. (Eskola & Suoranta 2005,178–179.)

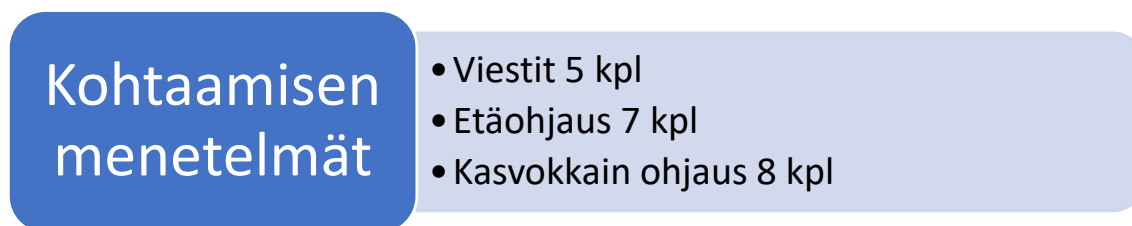
Teemahaastatteluaineiston ensimmäinen vaihe on järjestää aineisto teemoittain, joka tapahtuu poimimalla aineistosta teemaan liittyvä kohta. Tässä vaiheessa saattaa olla omat haasteensa, sillä haastattelu ei välttämättä ole edennyt loogisesti teemasta teemaan vaan kommentteja ja vastauksia johonkin aiheeseen voi löytyä eripuolilta haastatteluja. Tämän vuoksi haastattelut on luettava huolellisesti läpi ja apuna voi koodaamiseen voi käyttää värikyniä. (Eskola 2007,169,170.)

Seuraava vaihe teemoittelussa on varsinainen analyysi, jossa tutkija lukee aineiston useaan kertaan ja esittää aineistosta tulkinnan. Käytännössä tämä tarkoittaa muistiinpanojen tekemistä, jotka tutkija voi tehdä käsin aineiston paperikopion reunaan ja merkitä korostuksella tai alleviivaten haastatteluista kohdat, jotka vaikuttavat merkittävilta ja mielenkiintoisilta. Tämän vaiheen jälkeen tutkija poimii tärkeimmät kohdat aineistosta. Tutkija voi analysoida aineistoa joko haastateltava tai teema kerrallaan. Viimeisissä vaiheissa tavoitteena on ensin hioa aineistoa ja editoida se lopulliseksi tekstiksi. (Eskola 2007,171,173, 174, 178.)

Aineiston analyysi menetelmäksi valitsimme teemoittelun, koska sen halusimme. Ensimmäiseksi aloitimme lukemalla läpi litteroimamme materiaalin. Poimimaan tekstistä sitaatit, jotka koskivat suoraan haastattelun teemoja. Apuna eri aiheisten sitaattien poiminnassa käytimme apuna värikyniä, jolloin saimme karsittua aineistosta ylimääräistä tekstiä sekä keskusteluja, jotka eivät liittyneet haastattelukysymyksiin. Kun olimme etsineet materiaalista sitaatit, järjesteltiin ne teemojen mukaan eri aihepiireihin. Teemoista muodostettiin kolme kokonaisuutta: 1. Nuorten kokemuksia kohtaamisen menetelmistä, 2. Nuori etsivän nuorisotyön asiakkuudessa sekä 3. Kehittämisideoita. Lisäksi kokosimme erikseen nuorten kokemuksia korona ajasta.

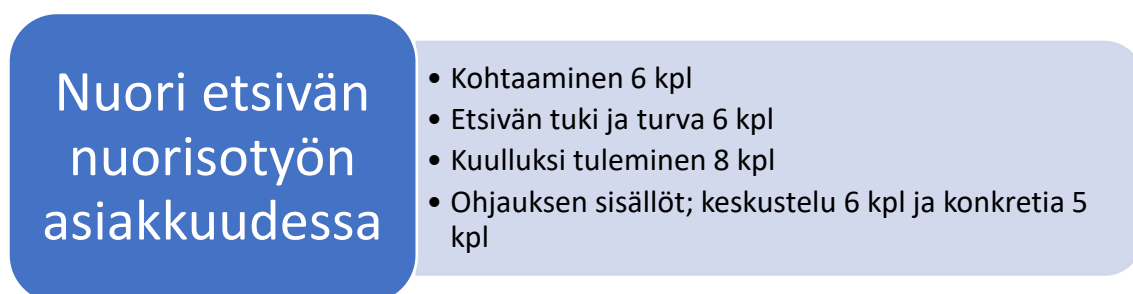
Ensimmäisenä lähdimme kohtaamisen menetelmiin. Haastatteluaineistosta leikattiin irti kaikki kohdat mitkä liittyivät kyseisen aiheen alle ja lajittelimme sitten pöydälle eri kokonaisuuksien alle sitaatit. Kohtaamisen menetelmät lajittelimme

viesteihin, etäohjaukseen sekä kasvokkain tapahtuneeseen ohjaukseen. (Kuvio 1)

Kuvio 1. Kohtaamisen menetelmien teemoittelu.

Kohtaamisen menetelmien jälkeen paneuduimme materiaalista poimimaan sitaatit nuoren asiakkuudesta etsivässä nuorisotyössä. Haastattelu materiaalista leikattiin erikseen sitaatteja ja koottiin pöydälle, jonka jälkeen niitä aloimme koota eri kokonaisuuksiin. Kokonaisuuksia tuli kaiken kaikkiaan neljä kappaletta. (Kuvio 2)

Kuvio 2. Nuori etsivän asiakkuudessa teemoittelu.

Kaikki kehittämiseen liittyneet sitaatit leikattiin haastatteluista erilleen ja koottiin näkyviin pöydälle. Tämän jälkeen aloimme muodostaa omia pieniä kokonaisuuksia, jotka liittyivät toisiinsa kehittämisteeman alle. (Kuvio 3)

Kuva 3. Kehittämisen teemoittelu.

8 Tulokset

8.1 Kohderyhmä

Haastateltavat nuoret olivat iältään 18–29-vuotiaita. Etsivän kanssa pisimpään oli työskennelty kuusi vuotta ja lyhimpään kuusi kuukautta. Nuorista kolme oli ohjautunut etsivään työhön palveluverkoston kautta, yksi vanhemman ohjaamana, yksi kaverin mukana ja yksi omatoimisesti. Haastattelujen aikana selvisi, että haastateltavista kolme oli vakinaisessa työssä, kaksi opiskeli eri opintoasteilla ja yksi oli työttömänä työnhakijana.

8.2 Nuorten kokemuksia kohtaamisen menetelmistä

Haastateltavista nuorista kaikki olivat kohdanneet etsivän nuorisotyöntekijän etäkontaktissa, joko saadakseen ohjausta tai kommunikoidakseen. Ohjaus etänä on voinut olla tapaamisajan sopimista pikaviestimen välityksellä tai etsivä

nuorisotyöntekijä on voinut kysellä nuoren kuulumisia viestien välityksellä. Ohjauksissa käytetty myös tavallisia tekstiviestejä, koska osa ei käytä pikaviestimiä lainkaan.

Etsivä on kyselly, et mitä kuuluu, miten menee? (nuori 1)

Yhteydenpito on aina ollu ihan tekstiviesteillä (nuori 2)

Ollaan viestitelty, jos kelalta on tullu joku päätös, et mitä pitää tehdä ja sit ollaan varattu aika ja nähty (nuori 2)

Puhelimella puhumiseen ja ohjaamiseen oli eriäviä mielipiteitä. Osa haastateltavista ei suostu ollenkaan puhumaan puhelimessa, koska kokivat sen hankalaksi. Osalla oli kokemus puhelimen välityksellä ohjaamisesta, mutta kokivat epämiellyttäväksi, jos eivät näe toista henkilöä.

Miusta ei oo niin hyvä, jos ei näe sitä henkilöä. Et mieluummin Teamsin välityksellä, et mie nään sen henkilön kasvot (nuori 3)

Osa tapaamisista on käyty myös Teamsin välityksellä eli videovälitteisesti. Vaikka videovälitteiseen kontaktiin on totuttu korona pandemian aikana, oli haastateltavilla myös kokemuksia, kuinka kameran edessä puhuminen on epämiellyttävää.

Aluks oli vähä outoo, kun emmie ollu ikinä käyttäny mittää teamssia tai semmosia (nuori 1)

No, onha se vähä erilaista ko tavallinen...emmie ossaa oikein sanoo, no sitä ruudun tuijottamista, Mitä se nyt muuta on näinä aikoina? (nuori 4)

Sen mie huomasin, etten tykänny olla siinä kameran eessä. Jotenki sitä koko ajan ajattelee mitä tekee ja silleen. Huomasin et kyl mie rentouduin eri tavalla, kun kamera ei ollu päällä (nuori 1)

Videovälitteisen ohjauksen helppous oli, että voi kotoa käsin olla tapaamisessa ja pahimpana korona aikaan poistumatta kotoa. Haastateltavilla nuorilla oli lähipiirissä koronan riskiryhmään kuuluvia ihmisiä.

Sen koronan takia nimenomaan. Miulle sopii tosi hyvin, ettei välttämättä tarvii nähä muista ihmisiä. (nuori 3)

Haastateltavat kokivat kasvokkain tapahtuneen ohjauksen luontevaksi. Etsivän nuorisotyöntekijän kanssa on samassa tilassa oleminen tärkeää, vaikka nuorten sosiaaliset suhteista eli kaverit kohdattiin kuitenkin etäyhteyksien välityksellä. Haastatteluissa nousi myös, se, kuinka tärkeää nuorelle on päästä liikkeelle säännöllisesti, ettei ole pelkästään omassa kodissa.

Minun mielestä parempi vaikka koronankii uhalla, muute jää jotenkin tyhjän oloseks jos on koko ajan etänä se ei pääse samaan tunnelmaan. (nuori 5)

Se niinku samassa huoneessa tapaaminen ja kasvokkain jutteleminen on mä ainakin tykkään siitä enemmän

No mie toivon, että olisi kasvotusten. Miulla on ainakin aina jotenki niin kiusallinen niinku etänä, jos tekee jotai. Eli miusta on ihan mukava, että pystyy tekkee kasvotusten. (nuori 1)

Mulla oli pitkiä aikoja, et mä en tehny mitään tai käyny missään niin se, et piti lähtee kotoa oli niinku hyvä juttu, et tuli oikeesti käytyy jos-sai eikä vaa jääny sinne sisälle. (nuori 5)

Haastatteluissa nousi esiin, kuinka lähiohjaamisessa korostuu myös konkreettinen toiminta etsivän nuorisotyöntekijän ja nuoren välillä. Keskusteleminen on myös luontevampaa ollessa samassa tilassa.

Mie tarviisin semmosta konkreettista apua ja yhdessä tekemistä, niin ei se palvele et siellä ruudulla olisi joku ihminen. (nuori 4)

Semmoset mihin tarvii akuutisti apua tai semmoset painavammat asiat on semmosia, et parempi käydä kasvotusten. (nuori 2)

8.3 Nuori etsivän nuorisotyön asiakkuudessa

Ohjaustilanteet nuoren ja etsivän nuorisotyöntekijän välillä ovat voineet olla keskustelua mieltä painavista asioista, mikä johtanut nuorella tiettyyn tilanteeseen elämässä tai konkreettisia toimia nuoren kanssa, kuten tehty erilaisia

hakemuksia. Haastatteluissa nousi esiin tärkeys, että etsivä nuorisotyöntekijä tekee asioita yhdessä nuoren kanssa, liittyivätpä ne mihin tahansa.

Just ku jossakii sanotaan et sun pitäs tehdä tälleen ja tälleen ja sun pitäs hakea täältä tämä ja tämä niin etsivä on silleen et hoietaampa tämä asia yhdessä ja se on ollu niinku tosi hyvä mun mielestä, joo ihan viis kautta viis. (nuori 5)

Haettu Kelan tukia, mietitty työkokeilupaiikkaa ja opiskeluvaihtoehtoja. Ja otettu yhteyttä mielenterveyspuoleen. Millasia töitä voi koulun ohessa tehdä ja hakea ja miten niistä huonoista työpaikoista pääsee pois. (nuori 2)

Jos on joku asia mihin on tarvinnu tietoo, ollaan katottu työkoneelta tietoo ja sit koulutehtävät niitä kans katottiin ja parisuhteen kanssa käyny täällä juttelemassa. (nuori 6)

Etsivä nuorisotyöntekijä on kohdannut nuorta toimistotiloissa, mutta liikkuvan työnluonteen mukaisesti nuorta on tavattu myös nuoren kotona, on käyty yhdessä esimerkiksi kahvilassa, kirpputorilla, jäätelöllä, Carelicumissa taidenäyttelyssä tai nuorisotilassa.

No kiitollisuus vois varmaan olla hyvä kuvaamaan siinä, että oli tosi kiitollinen olo, kun vaikka sen kerran kun ollaan siivottu yhdessä, oli ihana, kun oli vähä aikaa koti siistinä, mitä se ei oo ollu pitkään aikaan. (nuori 4)

Haastatteluissa nousi kuulluksi tulemisen tärkeys ja kuinka nuori on kokenut saavansa oikea-aikaista apua ja tukea ongelmiinsa. Etsivä nuorisotyöntekijä on ollut nuorelle ulkopuolinen taho ja ammattilainen, jolle kertoa ongelmistaan. Haastatteluissa nousi esiin, kuinka etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentely on voimaannuttanut nuorta olemalla positiivinen ja rohkaiseva.

Tulee just kuulluksi- tosi monesti ollu just vaikka yks pien ongelma missä tarvii niinku apua ja sit on ruvennu selittämään mitä on tehny tai jos on ollu huolo fiilis et voi puhuu ihan niinku kaikesta. (nuori 4)

Olin jo kyllästyny siihen et kävin monessa paikassa kertaamassa samat asiat uudelleen ja uudelleen alusta ja kun tulin etsivään se laitto heti asiat tuulemaan ja asiat lähti pyörimään niin siitä tuli tosi semmonen hyvä olo. Se on jääny mieleen et miten outoa ja ihmeellistä ja ihanaa se oli et oikeesti joku auttaa mua (nuori 5)

Otan helposti stressiä kaikesta, niinku jotkut tuki asiat on ollu semmosia, et en saa rahaa mistään ja mä kuolen nälkään ja et nakataan ulos kämpästä ja sit ku on käyny etsivän luona ja saanu suoraa apua ja selvennystä niin on tuntunu oikeen levollinen ja helpottunu olo ja et kaikki onkin ihan ookoo. (nuori 5)

Haastateltavilla oli positiivisia kokemuksia kohtaamisesta etsivän nuorisotyöntekijän kanssa ja kuinka kohtaaminen on ollut rentoa. Haastatteluissa nousi esiin kohtaamisen tärkeys ja se, että nuoren ongelmia ei vähätellä ja nuoren asioita on saatu yhdessä vietyä eteenpäin. Etsivä nuorisotyöntekijä kohtaa nuoren ja juttelee normaalisti. Etsivä nuorisotyöntekijä on valmis auttamaan ja tukemaan nuorta, joten nuoren ei ole tarve jännittää etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentelyä.

Sinällään ehkä rennompfi fiilis, ku toinen ei kynä sauhuten kirjota kaikkee ylös mitä sie sanot et on vähä helpompi miun mielestä jutella ku siinä tietää et kaikki ei mee jonnekkinn ylös. (nuori 6)

Monesti oon menny itku kurkussa et ei musta ikinä tuu mitään ja kaikki on päin persettä ja sit kun on kävelly tuosta ovesta ulos niin sit on ollu et hmmm- elämä onkin ihan jees, kaikki onkin ihan hyvin. (nuori 5)

Etsivän nuorityön tuki ja turva nuorelle nousi kaikista haastatteluista ja se, kuinka oikeasti nuorille on tärkeää, että etsivä nuorisotyö on olemassa. Monessa haastattelussa nousi esiin se, että etsivä nuorisotyöntekijä on ollut takaportti ja ammattilainen, jolta on voinut kysyä lähestulkoon mitä tahansa – vaikei kaikkeen ole heti osannut etsivä nuorisotyöntekijä vastata, on nuorille ollut tärkeää, että etsivä nuorisotyöntekijä ei jätä nuorta yksin. Etsivä nuorisotyöntekijä on ollut nuorten tukena ja turvana, helposti saavutettavissa ja liikkuvan työn luonteen mukaisesti voinut mennä nuoren luo kotiin ja nuori on saanut konkreettista apua sinne. Haastatteluista nousi esiin myös tärkeys siihen, ettei etsivä vaihdu joka viikko, vaan on yksi etsivä ja kuinka moneen asiaan etsivältä saa apua, etsien ratkaisu yhdessä nuoren kanssa, ettei asioita jätetä vaan roikkumaan.

Sellanen, että on tavallaan ollu se takaportti, et on voinu kyssyy jos on joku ongelma- et hei en tiä mitä nyt teen, niin sit voi laittaa viestiä. (nuori 1)

Ku kysyttiin, et mitä hyötyä etsivästä nuorisotyöntekijästä on ollu on just tää et on yks ihminen, jolta voi kysyy ne kaikki asiat, et on ihan sama mikä asia on, voi kysyy. (nuori 4)

8.4 Nuorten ajatuksia etsivän nuorisotyön kehittämiseen Joensuussa

Haastateltavilta nuorilta nousi paljon kehittämiskohteita ja ideoita etsivään nuorisotyöhön. Useassa haastattelussa nuoret esittivät, että etsivään nuorisotyöhön tulisi saada enemmän resursseja eli lisää etsiviä nuorisotyöntekijöitä.

Tietyllä tapaa kiire näkyy ja ei oo etsivien vika, että resurssit on pienet ja etsiviä on vähän suhteessa siihen mikä tarve on ja nyt korona aikana se on kasvanu vielä ihan huomattavasti. Et jos ees perustyöhön saisi lisää resursseja, vaikka kaks kolme ihmistä tekis jo ihmeitä tälläkin hetkellä. (nuori 4)

On varmaan ihan resurssi kysymys, mut tuntuu et etsivillä on paljon asiakkaita ja kiire, niin jos etsiviä ois enemmän varmaan helpottas etsivien työtaakkaa. (nuori 2)

Nuoret kehittäisivät myös etsivän nuorisotyön fyysistä työtilaa viihtyisämmäksi ja helpommin tavoitettavaksi. Nykyinen tila on jotenkin nuorten mielestä piilossa ja epäviihtyisä.

Viihtyisämmät tilat, missä ilmastointi. (nuori 5)

Mukavan näkönen tila, semmonen et ois kiva olla siinä ja istua ja puhua (nuori 2)

Tää on vähä tälleen piilossa, et en oisi te tajunnu et täällä on

tämmönen...Ikkunoissa vois olla logot (nuori 5)

Palvelun markkinointi on nuorten mielestä asia, johon tulisi panostaa nykyistä enemmän sekä lisätä etsivän nuorisotyön tietoisuutta nuorten parissa. Kouluissa tulisi olla enemmän tietoa etsivästä nuorisotyöstä. Haastateltavia oli sekä toisen asteen kouluista että korkeakouluista, ja sanoma nuorilla oli koulutustasosta huolimatta sama: enemmän näkyvyyttä kaiken kaikkiaan. Konkreettisena ehdotuksena eräs haastateltava ehdotti koulujen ruokaloita.

Joku esite vois olla koulussakkii esillä just joku ruokalan jono – jonnossa ku jonotat niin siinä lukis esitettä niin kyllähän sitäkin kautta joku sais tietoo. (nuori 6)

Kouluissa pitäis enemmän tiedottaa tästä. (nuori 4)

Nuorille saada enemmän tietoa, mistä hakea apua ja neuvoa (nuori 3)

Markkinointia toivottiin myös enemmän sosiaaliseen mediaan nuorten suosimiin kanaviin sekä kaupungin nettisivujen chattipalveluun. Kaupungin nettisivujen kautta nuori voisi saada nopeasti tietoa etsivästä työstä ja saada yhteystiedot kätevästi sitäkin kautta.

No se instagram ehkä tällä hetkellä se mitä eniten tulee itelläni käytetty ja sit no facebook tulee, vaikka se onkin yleensä niin kuollu ku ei sitä kukkaan käytä. Mut Instagram ja esimerkiks oma Youtube kanava ja Tiktok onhan sekin tällä hetkellä, mikä on ja ehkä jopa se ikäluokka mikä nuorisotyössä kans on. (nuori 6)

Haastateltavilta nousi esiin, että sosiaalisessa mediassa voisi olla esittely videoita etsivistä nuorisotyöntekijöistä, joka madaltais vielä enemmän nuoren omaa yhteydenottoa, kun nuori tietäisi ennestään etsivästä työntekijästä jotain.

Nuoret innostuivat haastatteluissa myös kehittämään erilaisia ryhmämuotoisia matalan kynnyksen toimintoja osaksi etsivää nuorisotyötä.

Jos kehittäis vaikka sellasia keskusteluryhmiä, et opiskelijat vois vaikka tulla vetämään niitä? Vaikka sosiaalialan opiskelijat? (nuori 4)

No oishan semmonen leipomisjuttu ihan mukava. (nuori 1)

Jatkuvuus oli huolenaiheena monissa haastatteluissa, etteivät tapaamiset päättyisi, vaikka palveluissa ohjattaisiin eteenpäin, yhteydenpidon jatkuvuus tai mitä tapahtuu, kun ikäraja tulee vastaan. Ikärajaa käsiteltiin useassa haastattelussa ja sitä millaisia palveluita aikuisille on ja onko kynnys hakeutua aikuisten palveluiden piiriin korkeampi tai kuinka avoin keskustelukulttuuri siellä on.

Meillä on päämääränä et soitettas MiePä koordinaattorille, mut oon tykänny et on päässy tälle juttelumaan niin voikka soitetaanki sinne ja sietä kautta apua silti haluun et juttu jatkuis meillä et se ei vaan sit siihen lopu. (nuori 6)

Jos nuori ite ei oo ottanu yhteyttä vaikka pariin kuukauteen, ois hyvä vaikka semmonen heräte, et hei haloo, onks kaikki ihan ookoo? Ku saattaa olla, et jättää käymättä, vaikka siitä ois itelle apua. (nuori 5)

Ja semmonen et ois se ikäraja 30–35 vuoteen asti? (nuori 4)

et se vähän mua niinku pelottaa sitten jos näitä palveluja tarvii sitten myöhemällä iällä et onko siellä yhtä avoin kulttuuri ja onko siellä yhtä avoin semmonen keskustelu ja otetaanko niinku mun ongelmat to-sissaan ehkä semmonen mietityttää

Jatkuvuus nousi haastatteluissa myös siinä, että etsivä nuorisotyöntekijä on saat-tanut nuorella vaihtua ohjauksen aikana. Se, että työntekijä vaihtuu, nostattaa tunteita ja ajatuksia, kuinka toisen etsivän kanssa tulee toimeen. Kokemukset et-sivän vaihdosta olivat kuitenkin hyviä.

8.5 Koronan vaikutus nuoren elämään

Korona-ajan vaikutus nuorten elämässä koettiin useallakin tavalla. Osa kertoi, kuinka se on ollut nuorelle myös elämän parasta aikaa. Muun muassa erilaisten arjen velvoitteiden hellittäessä on saanut omaa aikaa sekä löytänyt elämänilon. Moni koki eräänlaisen hengähdystauon arkeen.

Mutta mie oon siis niin ku saanu ihan hirveesti aikaan tänä aikana ja niinku asioita eteenpäin ja kasvanut henkisesti. Et miulle tämä taas tää korona aika on niinku ollut parasta. Vaikka se on tuonu ahistusta ja strssiä enkä oo paljoo käyny missään, niin on tapahtunu silti niin paljon hyviä asioita. (nuori 3)

Koronan sulkiessa julkiset palvelut koettiin yksinäisyyttä, koska ei voinut mennä kahville kavereiden kanssa tai käymään esimerkiksi kirjastossa. Opintojen etene-minen osalla oli haastavaa, osalla tämä ei vaikuttanut mitenkään.

No tietysti opinnot oli etänä...No silleen varmaan oli isoi muutos, kun kirjastoja meni kiinni ja joutu peruu ne vähäisetki menot. Niin ei niin

ku saanu sellasia hengähystaukoja siihen omaan opiskelu arkeen. Ettei voinukka lähtee sinne kahvilaan tai kirjastoon tekemään hommia, että saa vaihtelua. Sit piti olla kotona. (nuori 4)

Sosiaalinen elämä koki suurimman iskun sosiaalisten suhteiden jäädessä täysin etäyhteyksien varaan. Joillakin etäyhteydenpito oli jo aivan normaalia, joten se ei suuresti poikennut normaalista.

Et tuijotat sitä ruutua ja kaikki sosiaalinen elämä, et jos tahot nähdä kavereita niin pittää soittaa. Et se on ihan eri asia, kun se et tuijotat ruutua tai näät toisia. (nuori 4)

Aika paljon kaverisuhteet on etänä et asuu ne kaukana (nuori 5)

Nuorilla esiintyi myös pelkoja liittyen nuoren omaan tai läheisen terveyteen. Jos itse tai läheinen kuuluu riskiryhmään, ei kotoa uskaltanut lähteä kauas. Tämä saattoi tuoda vahvaa yksinäisyyden tunnetta.

No miun molemmat vanhemmat kuuluu riskiryhmään niin oltii kaikki kotona. Et kauppa oli ainut... siinä meni jonkun aikaa. Ni kylhä se siinä mielessä rajotti varsikii siinä alussa. (nuori 1)

Mie itse niinku oon riskiryhmässä koronan takia. Että vaikka on saanut rokotuksen niinku eka, niin silti. (nuori 3)

No joo, miulla on äiti riskiryhmään kuuluva. Niin sillan kun on pahempi korona tilanne niin esim. jouluna jouduin pitämään omaehtoista korona karanteenia et pääsen sitten jouluksi kottiin. (nuori 4)

Nuorten arkeen on vaikuttanut voimauttavasti, että on voinut kohdata henkilön, johon on luonut luottamuksellisen suhteen ja tuo on voinut olla ainoa kontakti "ulkomaailmaan" hankalimpanakin korona aikana.

9 Pohdinta

9.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tehtävänä oli selvittää, minkälaisia kokemuksia nuorilla on ollut etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentelystä Covid-19 pandemian aikana. Minkälaisia kokemuksia nuorilla on käytetyistä kohtaamisen menetelmistä ja milaista on olla etsivän nuorisotyön asiakkuudessa sekä korona pandemian vaikutuksia nuoren elämässä. Selvitimme myös, mitä kehitysideoita nuorilla on etsivän nuorisotyön kehittämiseen.

Haastattelujen tuloksista voidaan todeta, että covid-19 epidemian aikana nuorten kokemukset etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentelystä on koettu tärkeäksi. Nuoret kokivat saaneensa etsiviltä tarpeisiinsa sopivaa, kokonaisvaltaista kohtaamista sekä ohjausta kasvokkain ja etänä. Etsivän nuorisotyön käsikirjan (2018) mukaan keskeistä etsivässä nuorisotyössä on kohtaaminen ja nuorilähtöinen yksilöohjaus. (Etsivän nuorisotyön käsikirja 2018,16). Vehviläinen (2001) kuvaa ohjausta tilanteeksi, joka tehdään keskustelemalla, olemalla vuorovaikutuksessa ja kuinka ohjaus vaatii toteutuakseen vuorovaikutusta. (Vehviläinen 2001,12).

Tuloksista ilmeni, että nuorelle on tärkeää, että on olemassa nuorisotyön ammattilainen, jolle voi aina laittaa viestiä matalalla kynnyksellä ja kysyä asiasta kuin asiasta. Vaikka etsivä nuorisotyöntekijä on ammattilainen, on tapaamiset ja kohtaamiset nuoren ja etsivän nuorisotyöntekijän välillä rentoja. Harjun (2017) opinnäytetyön mukaan etsivä nuorisotyö koettiin tahoksi, joka opastaa ja auttaa nuoria monissa asioissa, kuten arjen haasteissa, itsenäistymisessä, tukena päätöksenteossa sekä tulevaisuuden suunnitelmien pohtimisessa. (Harju 2017, 31.) Myös Valikainen (2018) kuvaa opinnäytetyössään, kuinka nuoret ovat saaneet apua kokonaisvaltaisesti ja kokeneet etsivän nuorisotyön turvalliseksi paikaksi. (Valikainen 2018, 50.) Sovari (2016) määrittelee etsivän nuorisotyön perustaksi sosiaalisen vahvistamisen, johon sisältyy itsensä arvostaminen ja itsetunto,

sosiaalinen toimintakyky ja vuorovaikutustaidot sekä elämänhallinta ja osallisuus. Nuoren onnistunut ohjaus edellyttää etsivältä nuorisotyöntekijältä kokonaisvaltaista nuoren elämäntilanteen ymmärrystä, kykyä tunnistaa nuoren voimavarat sekä palvelu- ja tuen tarpeen jäsentäminen. (Sovari 2016, 7, 23.)

Tuloksista ilmeni, että nuoren on helppo jakaa asioitaan ja etsivän nuorisotyöntekijän kanssa tapaaminen helpottaa nuorta – on voimaantunut olo ja nuoren mielessä olleet myllerrykset ovat laantuneet. Nivala ja Ryyänen (2017) totesivat, että nuorisotyön tulisi tukea nuoren integraatio ja emansipaatio prosesseja, vahvistaa nuoren suhdetta yhteiskuntaan sekä tukea kriittisen ajattelukyvyyn kehitystä suhteessa toimintaan itseensä ja yhteiskunnallisiin rakenteisiin. (Nivala & Ryyänen 2017,82).

Kasvokkain tapahtuneen ohjauksen haastateltavat kokivat luontevaksi. Lähiohjaamisissa korostui myös konkreettinen tekeminen sekä keskustelun merkitys mieltä painavista asioista. Tapaamisia on ollut toimistossa, mutta myös liikuttu kaupungilla. Nuoren kanssa etsivä nuorisotyöntekijä on yhdessä täyttänyt esimerkiksi erilaisia hakemuksia, mutta myös keskustellut paljon mieltä painavista asioista. Etsivä nuorisotyöntekijä on ohjannut nuorta palveluverkostossa ja tukenut nuoren omia voimavaroja. Kaartinen-Koutaniemen (2012) mukaan etsivän nuorisotyöntekijän työ perustuu menetelmällisesti nuoren kohtaamiseen ja dialogisuuteen, ja että nuori kokee tulleen kohdatuksi, kuulluksi ja ymmärretyksi. (Kaartinen-Koutaniemi 2012,24). Myös Puurosen (2014) mukaan etsivän nuorisotyön ammatillisuuden ytimenä ovat ihmissuhdetyö sekä kohtaaminen, ohjaaminen ja läsnäolo. Etsivän nuorisotyöntekijän ja nuoren välistä dialogisuutta ja kommunikointia pidetään ensisijaisesti etsivän nuorisotyön onnistuneen asiakkuusprosessin vaikuttavana tekijänä. (Puuronen 2014, 54,80.) Etsivän nuorisotyön käsikirjan (2018) mukaan etsivälle nuorisotyölle luontevaa on toimia moninaisissa toimintaympäristöissä, niin toimistoissa, eri palvelupisteillä, luonnossa kuin kaduilla. (Etsivän nuorisotyön käsikirja 2018,16).

Haastatteluissa selvisi, että ohjausta on voitu tehdä myös puhelimen välityksellä. Tuolloin ohjaus on ollut enemmän tekstimuodossa joko tekstiviestien tai

pikaviestimien välityksellä. Videovälitteisistä ohjauksista haastateltavilla oli kahdenlaisia kokemuksia. Helppous, ettei tarvitse poistua kotoa, mutta toisaalta kameran edessä puhuminen tuntui epämiellyttävältä. Etsivän nuorisotyön käsikirjan (2018) mukaan läsnäolon, kunnioituksen ja kiinnostuksen tulee välittyä nuorelle myös puhelimesta tai verkossa tapahtuvassa kohtaamisessa. (Etsivän nuorisotyön käsikirja 2018,19). Mäenpää ym. (2017) totesivat, että laadukas verkko-ohjauksen toteuttaminen vaatii panostamista siinä missä kasvokkainenkin ohjaus. (Mäenpää, Peltola & Ylönen 2017,19).

Koronan vaikutus haastateltaviin nuoriin esiintyi useilla tavoilla. Kokemuksissa kuvailtiin haasteita kuten sosiaalisten kontaktien vähentyminen ja opintojen etenemisen itsenäisen eteenpäin viemisen. Myös huoli omaan tai läheisten terveyteen liittyen. Vaikutuksia kuvattiin myös helpottavaksi ajaksi, jolloin sai hengähdystauon arjesta ja aikaa keskittyä itseensä. Nuori on saanut kohdata ammattilaisen, joka on kuunnellut sekä on ollut kontaktina ulkomaailmaan poikkeusolojen aikana. Nuorisotutkimusseuran (2022) tutkimukset olivat haastattelujen tulosten kanssa samassa linjassa. Osalla nuorista korona ei vaikuttanut lainkaan elämään, mutta osalle etäopiskelu tuotti haasteita, nuorilla oli huolta läheisten tilanteesta ja sosiaalinen kanssakäyminen kavereiden kanssa väheni. (Nuorisotutkimusseura, 2022c.)

Kehittämiskohteita etsivään nuorisotyöhön nuoret kertoivat haastatteluissa muun muassa työn resurssien saatavuus ja kuinka se näkyy nuorille päin, että etsivällä nuorisotyöllä ei ole tarpeeksi tekijöitä - tietynlainen kiire näkyy nuorille. Viihtyisempien tilojen perään kyseltiin sekä, että tilat olisivat näkyvämmällä paikalla. Haastatteluista kerääntyi paljon ideoita markkinointiin niin kouluissa kuin sosiaalisessa mediassa sekä ideoita mahdollisiin tuleviin ryhmätoimintoihin. Kehittämisideoiden avulla etsivä nuorisotyö voi jatkossa kehittää toimintaansa nuorten toiveiden mukaisesti.

9.2 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen alussa, kun tutkimusongelma on tuotu esille, eettisyyteen liittyy erityisesti selkeyttäminen, miksi tutkimus on tarkoitus aloittaa ja sekä kenen ehdoilla tutkimusaihe määritetään. Tutkimukseen osallistuvien motivoinniksi on hyvä kertoa, mistä tutkimuksessa on kyse, millaista tietoa tutkimuksella tavoitellaan ja kuinka saavutettavia tutkimustuloksia voidaan tulevaisuudessa hyödyntää. Se, mitä osallistuminen tutkimukseen konkreettisesti tarkoittaa vaikuttaa osallistumispäätökseen. Tutkittaville on kerrottava, että kyseessä on kertaluontoinen aineistonkeruu, jossa on vapaamuotoista keskustelua annettujen teemojen ympärillä. Käytettävistä tallennevälineistä, kuten äänen, kuvan tai molempien tekninen tallentaminen, pitää kertoa ennen kuin tutkittavalta pyydetään suostumusta osallistua tutkimukseen. Osallistujat voivat tehdä vapaaehtoisen päätöksen tutkimukseen vasta saatuaan riittävän informaation. Osallistumisen vapaaehtoisuus ja mahdollisuus keskeyttää koska tahansa tutkimukseen osallistuminen täytyy informoida tutkittaville. Osallistujien intimitteetti on taattava niin, ettei heitä voi tunnistaa valmiista tutkimuksesta. Heille on annettava ja turvattava luottamuksellisuus, eikä tehtyjä sopimuksia saa rikkoa. Tutkimuksen rehellisyys on taattava ja tutkijan toimittava vastuuntuntoisesti. (Kuula 2006, 104–106; Tuomi & Sarajarvi 2018, 154–156.)

Tutkimuseettinen neuvottelukunta on myös listannut keskeisiä lähtökohtia tutkimuseetiikan näkökulmasta. Lähtökohtina ovat muun muassa se, että tutkimuksessa noudatetaan toimitapoja, joita tiedeyhteisö tunnustaa, kuten rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa sekä esittämisessä ja tutkimuksen tulosten arvioinnissa. Tieteellisen tutkimuksen kriteerejä ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointi menemiä sovelletaan tutkimukseen. Tutkimus tulee suunnitella, toteuttaa ja raportoida tieteellisellä tavalla sekä tarvittavat tutkimusluvut on oltava hankittuna. Ensisijaisesti jokainen tutkija ja tutkimust ryhmän jäsen vastaa hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta. (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012, 6,7.)

Opinnäytetyö alkoi suunnitteluvaiheella, jonka jälkeen ennen kuin aloitimme haastattelut, hankimme tutkimusluvan. Toukokuussa 2021 tapasimme Joensuun kaupungin Kehittämisoikeuden johtajan, joka allekirjoitti tutkimusluvan opinnäytetyöhömme. Haastateltavat nuoret ohjautuivat meille etsivien nuorisotyöntekijöiden kautta. Työntekijöiltä

saimme nuorten yhteystiedot, ja viestien välityksellä sovimme nuorten kanssa haastattelu ajat. Kasvokkain tapahtuvien haastattelu paikaksi valittiin rauhallinen ympäristö, missä nuoren oli helppo vastata kysymyksiin, ilman, että tilannetta olisi häiritty. Haastateltaville kerrottiin haastattelun alussa opinnäytetyöstämme ja miksi haastattelut nauhoitetaan. Lisäksi pyysimme haastateltavilta kirjallisen suostumuksen haastatteluun. Kaikki haastattelut tallennettiin puhelimella, ja tallenteet poistettiin puhelimesta, kun haastattelut oli saatu litteroituja. Teams videohaastattelua emme tallentaneet videolle, koska emme tiedäneet mihin nauhoite tallentuu ja voiko sen vahingossa joku ulkopuolinen nähdä.

Tutkittavien ihmisarvon, yksityisyyden, itsemääräämisoikeuden ja muiden oikeuksien kunnioittaminen ovat yleisiä eettisiä periaatteita tutkimuksessa. Yleinen eettinen periaate on myös välttää aiheuttamasta tutkittaville ihmisille, yhteisöille sekä muille tutkimuskohteille aiheutuvia merkittäviä vahinkoja, riskejä tai haittoja. (Tietoarkisto 2022.)

Myös koko analyysiprosessi ja tutkimuksen vaiheet tulee avata lukijoille sekä kertoa tutkimuksen vaiheista, että lukija voi muodostaa päätelmän tutkimuksen luotettavuudesta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 164.)

9.3 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyöprosessi oli kohdallamme alusta asti opettanut paljon. Alussa emme edes osanneet käsittää, millainen tie opinnäytetyön tekeminen olisi tai miltä se meidän kohdallamme tulee sisältämään. Kun syksyllä 2020 aloimme tekemään ensimmäistä ideapaperia opinnäytetyöstä, ajatuksissamme oli erilainen opinnäytetyö kuin mikä siitä loppujen lopuksi tuli. Ajatus kuitenkin oli, että teemme opinnäytetyön liittyen Joensuun etsivään nuorisotyöhön ja ennen kaikkea nuorten kokemuksiin. Korona ajan vaikutus oli myös yksi mielenkiinnon kohde. Opinnäytetyön aiheen painostus vaihtui useampaan otteeseen, mutta alkumetrieni haasteet tunteet väistyivät, kun pääsimme haastattelemaan nuoria.

Haastateltujen nuorten kokemuksensa etsivästä nuorisotyöstä avasivat näköaloja useaan ja aivan uusiinkin suuntiin. Nuorten avoimuus sykähdytti ja ennen kaikkea se kuinka tärkeäksi nuoret olivat kokeneet työskentelyn etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Oli myös mielenkiintoista, miten erilaisten polkujen kautta nuoret olivat tulleet etsivän nuorisotyöntekijän pariin. Nuoret, joita haastatelimme, olivat kaikki erilaisista lähtökohdista, mikä osoittaa kuinka moninainen joukko nuoria voi olla etsivän nuorisotyön ohjauksessa.

Haastatteluja litteroidessa oli hienoa huomata, kuinka ymmärsi nuoren kertomasta asian taustoja, hänen kokemiaan palvelujen polkuja, haasteita, niiden syitä sekä mahdollisia ratkaisuja. Eli ammatillinen osaaminen oli jo pureutunut takaraivoon ja moni esille tullut asia herätti miettimään asiakkaan mahdollista jatko-polkua tarvitsemansa avun pariin.

Haastavuutta on ollut teorian tiedon kokoamisessa opinnäytetyön raporttiin, ja muutenkin opinnäytetyön viimeistely. Toisaalta se on ollut myös pitkäjänteisyyttä harjoitettavaa ja opettavaa, koska kyseessä on meidän molempien aivan ensimmäinen opinnäytetyö. Olemme opinnäytetyön prosessin aikana oppineet myös hyödyntämään erinäisiä sähköisiä alustoja ja voimme todeta, että tiedonkäsitteilytaitomme on mennyt parempaan suuntaan.

Olemme oppineet, kuinka etsivä nuorisotyöntekijä on laajalla skaalalla erinäisten palvelujen tietäjä ja tuntija. Työtä tehdään asiakaslähtöisesti ja jokaisella nuorella on oma suuntansa tai polkunsä, joten etsivä nuorisotyöntekijän on tiedettävä jokaisen nuoren kohdalla oikea-aikainen palveluohjaus. Nuori voi olla etsivän nuorisotyöntekijän ohjauksessa muutamasta kerrasta useaan vuoteen, ja välillä nuoren kanssa edetään pienin askelin.

Koko opinnäytetyön prosessi on osoittanut, etteivät asiat aina mene aivan suunnitelmien mukaan sekä opettanut pitkäjänteisyyttä. Työelämässäkään asiat eivät aina mene kuten on suunniteltu, varsinkaan asiakkaiden ja jotkin asiat vaan vievät kauemmin kuin toiset asiat.

9.4 Jatkokehitys mahdollisuudet ja hyödynnettävyys

Tämän opinnäytetyön avulla etsivä nuorisotyö pystyy kehittämään toimintaansa nuorilta saatujen kehittämisideoiden avulla. Opinnäytetyössämme on alusta saakka ollut tärkeää, että saamme nuorten äänen kuuluviin kokemuksistaan etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentelyssä.

Haastatteluja tehdessämme nousi muutamalta haastateltavalta esiin ikäraja. Etsivän nuorisotyön ikäraja määrittyy nuorisolain mukaan, mutta mikä taho ottaa koppia ja työskentelee nuorten kanssa, kun etsivään nuorisotyöhön nuori ei pysty iän perusteella tulemaan, vaikka nuorella tuen tarvetta olisi. Olisiko mahdollista hankerahalla aloittaa toiminta aikuisten parissa, jotka kaipaavat samankaltaista tukea kuin mitä nuoret saavat etsivästä nuorisotyöstä?

Opinnäytetyöhömme haastattelimme pientä otantaa nuorista, joten olisi mielenkiintoista selvittää aihetta laajemminkin, minkälaisia menetelmiä etsivät nuorisotyöntekijät käyttävät ohjauksissa. Etsiviä nuorisotyöntekijöitä on ympäri Suomea, joten onko olemassa joitakin alueellisia eroja.

Toivomme, että moni etsivässä työssä oleva saisi opinnäytetyömme käsiin. Tämä siksi, että toivomme, että pystyimme välittämään kirjalliseen muotoon sen mikä kaikissa haastatteluissa nousi esille. Etsivät nuorisotyöntekijät tekevät arvokasta työtä nuorten parissa ja nuoret näkevät työn tärkeänä.

Lähteet

- Aluehallintavirasto. Etsivänuorisotyö. 2020. <https://www.avi.fi/web/avi/etsiva-nuorisotyö./29.11.2020>
- Brown, B.B. 1990. Peer groups and peer cultures. Teoksessa S.S. Fieldman&G.R. Elliot (toim.), At the threshold: The developing adolescence (s. 171-196). Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Brown, B.B. 2004. Adolescents` relationships whit peers. Teoksessa R.M Lerner&L. Steinberg (toim.), Handbook of adolesent psychology (2. Painos, s. 363-394). New York: Wiley.
- Collins, W.A.&Laurenson, W. 2004. Parent adolescent relationships ans influences. Teoksessa R.M. Lerner&L. Steinberg (toim.), Handbooks of adolescent psychology (2. Painos, s. 331-361). New York: Wiley
- Dunderfelt, T. 2016. Läsnä oleva kohtaaminen. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Eskola, J.2007. Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa Aaltola, J & Raine, V. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2 näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Eskola, J & Suoranta, J. 2005. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Eskola, J & Vastamäki, J.2015. Teemahaastattelu: Opit ja opetukset. Teoksessa Valli, R. & Aaltola, J. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1 Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittavalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Etsivän nuorisotyön käsikirja, 2018. <http://www.lanuti.fi/loader.aspx?id=be76a150-cf5f-4fd2-bcf6-70a64c387759> 4.10.2020
- Guttorm, T., Mäenpää, K., Peltola, S. & Ylönen, H. 2017 Vuorovaikutus, läsnäolo ja eettiset pelisäännöt. Teoksessa Guttorm, T., Hakkarainen, T. Kollehmainen, A., Mäenpää, K., Peltola, S. & Ylönen, H. (toim.) Verkko-Ohjaaja. Opas ohjaukseen sekä tieto- ja neuvontatyöhön verkossa. Oulun ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/135733/ePooki%2038_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y 29.11.2020
- Harju, E. 2017. Opinnäytetyö. Hämeen ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. file:///C:/Users/Asus/Documents/2%20KOULU/ONT/vaksi/Harju_Eevi.pdf
- Havinghurst, R. J. 1948. Development Tal tasks and education. New Yourk: McKay.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino
- Hirsjärvi,S & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15., uudistettu painos. Hämeenlinna: Tammi.

- Huttunen, T. & Merikivi, J. 2011. Nuoren kohtaaminen verkossa. Teoksessa Merikivi, J., Timonen, P. & Tuuttula, L. (toim.) Sähköä ilmassa Näkökulmia verkkoperustaiseen nuorisotyöhön. Helsinki: Unigrafia.
- Intory. 2020. <https://www.intory.fi/etsiva-nuorisoty/mita-on-etsiva-nuorisoty/periaatteet-ja-toimintatavat/14.1.2022>
- Juvonen, T. 2015. Sosiaalisesti kontrolloitu, hauraasti autonominen. Nuorten toimijuuden rakentuminen etsivässä nuorisotyössä. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 116, Tiede. https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/kuvat/verkkojulkaisut/sosiaalisesti_kontrolloitu.pdf.
- Jyväskylän Yliopisto, 2020. Microsoft Teams. <https://www.jyu.fi/digipalvelut/fi/ohjeet/office-365-ohjeet/teams-ohjeet> /26.3.2022
- Kaartinen-Koutaniemi, J. 2012. Etsivässä työssä. Helsinki: LK-Kirjat/Lasten Keskus.
- Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä- Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy- Juvenes Print.
- Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä. Suomen yliopistopaino Oy- Juvenes Print.
- Kolehmainen, A., Mäenpää, K., Peltola, S. & Ylönen, H. 2017. Ohjausprosessit ja toimintatavat verkko-ohjauksessa. Teoksessa Guttorm, T., Hakkarainen, T. Kolehmainen, A., Mäenpää, K., Peltola, S. & Ylönen, H. (toim.) Verkko- Ohjaaja. Opas ohjaukseen sekä tieto- ja neuvontatyöhön verkossa. Oulun ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/135733/ePooki%2038_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y 29.11.2020
- Kuula, A. 2006. Tutkimusetiikka aineistojen ja hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Liikenne – ja viestintäministeriö. 2020. Digiloikasta vauhtia uuteen kasvuun ja hyvinvointiin Digitaaliset keinot koronaviruskriisin jälkihoidossa – työryhmän loppuraportti. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162459/LVM_2020_15.pdf?sequence=1&isAllowed=y /7.11.2020
- Microsoft 365, 2022. <https://www.microsoft.com/fi-fi/microsoft-365> /26.3.2022
- Microsoft Teams, 2022. <https://pilvi.help/teams/> 26.3.2022
- Mannerheimin Lastensuojelu Liitto, 2020. Lasten ja nuorten puhelimen ja chatin vuosiraportti 2020. https://cdn.mll.fi/prod/2021/02/16145818/mll_inpc_raportti_2020.pdf /26.3.2022
- Mäkinen, P. Raatikainen, E. Rahikka, A. & Saarnio, T. 2009. Ammattina sosionomi. Helsinki: WSOYpro.
- Mäenpää, K., Peltola, S. & Ylönen, H. 2017. Ohjaus ja Verkko-ohjaus. Teoksessa Guttorm, T., Hakkarainen, T. Kolehmainen, A., Mäenpää, K., Peltola, S. & Ylönen, H. (toim.) Verkko- Ohjaaja. Opas ohjaukseen sekä tieto- ja neuvontatyöhön verkossa. Oulun ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/135733/ePooki%2038_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y 29.11.2020

- Mönkkönen, K. 2007. Vuorovaikutus; dialoginen asiakastyö. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Mönkkönen, K. 2018. Vuorovaikutus asiakastyössä. Asiakkaan kohtaaminen sosiaali- ja terveysalalla. Tallinna: Printon Trukikoda.
- Nivala, E. & Rynänen, S. 2017. Sosiaalipedagoginen viitekehys nuorisoalan työssä. Teoksessa Hoikkala, T. & Kuivakangas, J. (toim.). Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu, 75-92. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura.
- Nuorisolaki.1285/2016. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285/>
- Nuorisotutkimusseura,2021a. Nuorten yksinäisyyden kokemukset lisääntyivät korona-aikana. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma80/28.3.2022>
- Nuorisotutkimusseura,2021b. Koronaan liittyvät kokemukset stressaavat nuoria. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma78/28.3.2022>
- Nuorisotutkimusseura, 2021c. ” Se on saanut ajattelemaan ja pannu stopin elämään” - nuorten ristiriitaiset kokemukset koronapandemian ensimmäisistä kuukausista. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma77/28.3.2022>
- Nuorisotutkimusseura,2022. Poikkeusolot – nuorten arki koronan keskellä. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/poikkeusolot/28.3.2022>
- Nuorisotutkimusseura
- Nurmi, J-E., Ahonen, T., Lyytinen, E., Lyytinen, P., Pulkkinen, L., Ruoppala, I., 2015. Ihmisen psykologinen kehitys. Viro: PS-kustannus.
- PARKKI tilasto 2021.
- Pirhonen, J. 2021. Sosionomi Etsivä nuorisotyöntekijä. Joensuun kaupunki. Haastattelu. 11.1.2021
- Puuronen, A. 2014. Etsivän katse. Etsivä nuorisotyö ammattina ja ammattialan kehittäminen – näkökulmia käytännön työstä. Nuorisotutkimusverkosto, julkaisuja 144. Helsinki. [http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/etsivan_katse.pdf/](http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/etsivan_katse.pdf) 8.3.2022
- Puusa, A & Juuti, P.2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Gaudeamus Oy
- Sovari,2016. Sovari – sosiaalisen vahvistamisen mittari työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. https://www.intory.fi/app/uploads/2021/09/sovari_valtakunnallinen_raportti_2016.pdf 14.1.2022
- Tietoarkisto. 2022. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusetiikka/tutkimusetiikka-ihmistieteissa/> 14.3.2022
- Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje.2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen suomessa. https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf /14.3.2022
- Valikainen, M. 2018. Etsivä nuorisotyö Keminmaassa. Opinnäytetyö. Oulun ammattikorkeakoulu. Ymk. sosiaali- ja terveysalan kehittäminen ja johtaminen. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/152009/Marja_Valikainen.pdf?sequence=4&isAllowed=y

- Vehviläinen, S.2001.Ohjaus vuorovaikutuksena. Helsinki: Yliopistopaino.
- Verhelahti, M & Mikkilä-Edrmann, M. 2016. Viestintää teknologian välityksellä asiantuntijaverkoissa. <file:///C:/Users/niina/Downloads/61419-Artikkelin%20teksti-67626-1-10-20170322.pdf> /27.11.2020
- Väisänen, L., Niemelä, M. & Suua, P.2009. Sanat työssä vuorovaikutus ammattitaitona. Sastamala: Vammalan Kirjapaino Oy.
- Yhteysetsivään.fi,2022. <https://yhteysetsivaan.fi/> 14.1.2022

Haastattelurunko

Taustatiedot

- ikä, sukupuoli
- Kuinka kauan ollut etsivän nuorisotyön ohjauksessa? (onko asiakkuus alkanut ennen poikkeusoloja vai poikkeusolojen aikana?)
- Miten ohjautunut etsivään nuorisotyöhön?
- Miten etsivä nuorisotyöntekijä on toiminut kanssasi viimeisen vuoden aikana? eli poikkeusolojen aikana?

1. teema: ohjaustilanne

- Onko tapaamisia ollut kasvokkain vai etänä?
- Mitä eri välineitä etäohjauksessa käytetty?
- Mikäli ohjaus on ollut videovälitteistä, minkälaisia kokemuksia siitä on? Onko tullut jotain haasteita? Onko jokin yllättänyt videovälitteisessä ohjauksessa?
- Mikäli ohjauksessa ei ole ollut videota mukana, miten on ohjattu? (puhelimien välityksellä, pikaviestimillä tekstin muodossa) Miltä puhelimen välityksellä ohjaus on tuntunut?
- Miltä kasvokkain tapahtunut ohjaus on tuntunut?
- Mitä olet etsivän nuorisotyöntekijän kanssa tehnyt?
- Miten koet, että olet tullut kuulluksi ohjauksessa?
- Mikä on ollut sinulle tärkeää etsivän nuorisotyöntekijän kanssa työskentelyssä?

2. teema: Tavoitteiden toteutuminen

- Miten olette määritelleet tapaamisten sisällöt?
- Miten tavoitteet ovat toteutuneet?
- Miltä etsivän nuorisotyöntekijän antama apu ja tuki on tuntunut?
- Onko työskentely vastannut omia odotuksia? Onko jokin asia yllättänyt?

3. teema: Kehittämisideat

- Kuinka kehittäisit Etsivän nuorisotyön toimintaa?
- Etäohjaamista ja kasvokkain tapahtuvaa ohjaamista?

Analyysi polku

